

REWŞA GELE BAŞÛRÊ KURDISTANÊ JI BER DESTÊ HÊZÊN BIRAKUJ HER DIÇE XERAB DIBE

PDK Û YNK JI BIRAKUJİYÊ PIR HEZ DIKIN!

● Ji havîna salaçûyî bi vir ve li başûrê Kurdistanê di navbera herdu hêzên sereke; PDK û YNK'ê de şerekî xwekuj, dem bi dem dest pê dike û disekine. PDK û YNK, guh nadin daxwazên gel, ji bo berjewendiyên madî û bi handana (teşwîqkirin) hêzên biyan xwîna hev dirêjin.

● Ev şerê ku havîna sala çûyî dest pê kir, di gel çend peymanên ku serokên herdu hêzan îmze kirin, neseqin û nayê zanîn ka wê kengê bi tamamî bisekine. Di vî şerê navxweyî de ji despêkê heta niha zêdetirî hezar kesî hatine kuştin.

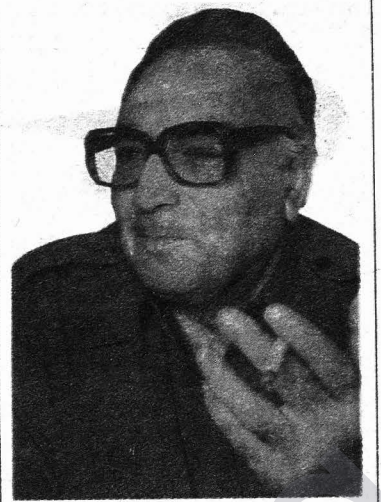
Rûpel 2-3

Çiroknivîsê kurd Evdilhelîm Yûsif ê "ji Amûda şewiti" nêrinên xwe yên bikul û cihêreng ji Welatê Me anîn zimên:

'EZ LAWÊ DU HEZAR Û ŞEŞ SED SAL JI TOZÊ ME'

- Têkiliyên min bi kesên çirokên min re bêsînor in. Her kesek ji wan û têkiliya min pê re, bi rengekî ye. Ez wan li ser kêfa wan dihêlim. Geh ez bi wan dikarim, geh ew jî zora min dibin. Lê her tim ew bi zimanê xwe dipeyivin û bi lingên xwe dimeşin û ez jî deriyên çirokan li ber wan vedikim. Ta ku bên ber çavan.
- Xwîna me ji roja roj ve heder bûye. Em kengê bûne xwediyê xwîna xwe heta îro ku em jî kuştinê bitirsîn? Ez azad im di nêrinên xwe de heta dawiyê. Tu tişt li dinyayê çavên min naşkîne, ji ber ku tu tişt tune ku ez li dû xwe bihêlim û li ser bigirîm. Çawa mirov tazî tê, wilo jî tazî diçe.

Rûpel 8-9

Yaşar Kemal: 'Zilma te zêde bibe'

Nivîskarê kurd ê navdar Yaşar Kemal ji ber nivîsên xwe careke din li DGM'ê îfade da. Roja 9'ê reşemiyê dozgerê DGM'a Stenbolê ji ber du nivîsên wî yên ku di pirtûka "Azadiya Eşkerekirina Ramanê û Tirkiye" de cih girtine, îfadeya Y. Kemal stand. Navê du nivîsên wî yên ku bûne mijara dozê, "Bila zilma te zêde bibe" û "Asîmanê reş ê li ser serê Tirkîyeyê." Piştî ku îfadeya xwe da, Yaşar Kemal ev daxuyanî da çapemeniyê: "Cudaxwazi ne bi kêrî tirkan ne jî kurdan tê. Bila kuştin bisekinin. Ji bo ku Welatê Me birûmet derbasî sedsala 21. bibe, em vê cenga qirêj bisekinînin. Ji bo sekinandina wê, ezê bi salan têbikoşim."

Min dûjmînî birakûj im

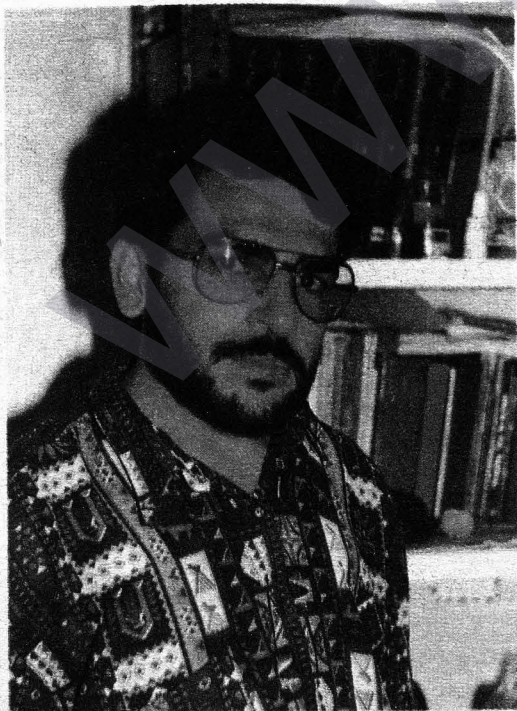
Mûmkîn niye be hîç şeweyek her mirovêk xoy be kurd bizanê, be tek em xak û welat ewe bê, be hîç şeweyek nabê tebrîrî birakûjî bikat. Birakûjî xiyaret e, bêşerefanetîrîn şer, şerî birakûjî ye. Namerdanetîrîn şer, şerî birakûjî ye.

Rûpel 7

Li ser tiliyên lingan reqs, evîn û muzîk

Saet di 20.00'an de li Berlînê li Şanoya Komîshe OPER'ê bi dengê rîtma daholeke bilind, rêwîngiyek dest pê dike. Çavdêrên vê holê, dikevin nava deryaya notayan û tevî şahoyên spî li ser ewrên tirêjan digerin.

Rûpel 12

REWŞA GELÊ BAŞÛRÊ KURDISTANÊ JI BER DESTÊ HÊZÊN BIRAKUJ HER DIÇE XERAB DIBE

PDK Û YNK JI BIRAKUJIYÊ

PIR HEZ DIKIN!

Şerê kurdkujiyê

bi kêrî kê tê?

Ji havîna sala çûyî bi vir ve li başûrê Kurdistanê di navbera herdu hêzên sereke; PDK û YNK'ê de şerekî xwekuj, dem bi dem dest pê dibe û disekine. PDK û YNK, guh nadin daxwazên gel, ji bo berjewendiyên madî û bi handana (teşwîqkirina) hêzên biyan xwîna hev dirêjin. Bi awayê ku tê gotin sedema vî şerê dawîn yê rastîn, dahatiya deriyê Xabûrê ye. Ev şerê xwekujiyê rewşa başûrê welêt dixwe nava xetereyê. Her çiqas, pêşî ev şer wekî şerê PDK û YNK'ê xuya dike jî, dema mirov hinekî lê hûr û kûr dinêre li pişt van herdu hêzan dewletên mezin derdikevin meydanê; li pişt PDK'ê Almanya, Fransa û dewletên ku Kurdistan li hev par kirine dixwazin, hêzên Başûr bi Sedam re li hev binin, li aliyê din Amerîka û Îngîltêre li pişt YNK'ê ne, diwazin rewşa heyî bê parastin. Ji bo ku dawî li vê rewşa xerab were pêdivî bi hêzeke ku pişt xwe dide gelê kurd heye.

Li Başûr şerê di navbera du hêzên sereke; YNK û PDK'ê de demeke kin sekinî û bi nû ve dest pê kir. Di destpêka hefte de ji aliyê Nûnergeha YNK'ê ya li Enqereyê ve hate gotin ku şer bi temamî rawestiyaye, lê hêj di navbera herdu hêzan de peyman nehatiye îmzekirin. Roja 9'ê reşemiyê rojnameya Cumhuriyetê li gorî agahiyên IR-NA'yê (ajansa Îranê) daxuyand ku li Rewandîzê şer ji nû ve dest pê kiriye û piştî êrişên tund yê PDK 40 mirov - bi piranî sivil- hatine kuştin. Rayedarekî YNK'ê (navê xwe neda) ji Nûnergeha Enqereyê destpêkirina şer tesdîq kir, lê hejmara zaiyatan tesdîq nekir. Ev şerê ku havîna sala çûyî dest pê kir, di gel çend peymanan ku

Berzanî û Telabanî di dema şerrawestandinê de bi hev re dixuyin.

serokên herdu hêzan îmze kirin, nesekînî û nayê zanîn ka wê kengê bi temamî bisekine. Di vî şerê navxweyî de, ji destpêkê heta niha zêdetirî hezar kesî hatine kuştin. Peymanên li ser kaxizan Cara dawîn peyma-

na ku hatibû îmzekirin ji aliyê PDK'ê ve hate îhlalkirin. Roja 16'ê berfanbarê pêşmergeyên PDK'ê êriş birin ser gundên eşîra Herkî, ji ber ku giregirên eşîrê çûbûn serdana Telabanî. Li ser vê bûyerê hêzên YNK'ê jî roja 18'ê ber-

fanbarê êrişî ser hêzên PDK'ê yê li Silêmaniyeyê kirin. Xebatên sekinandina şer Di nava çend rojan de şer li seranserê Başûr belav bû. Gelek bajar, navçe û nahîyeyan du-sê caran dest

guhertin. YNK'ê kontrola Hewlêrê bi dest xist û ew der radestî Kongreya Neteweyî ya Iraqê (KNI) kir. Di nava du heftiyên de zêdetirî 200 kesî hatine kuştin. Li gorî agahiyên KURD-A'yê piştî 10'ê rêbendanê xebatên

Li gorî pirtûk û qanûnên civakî, ji bo neteweyekê mirov nikare behsa 'qeder'ê bike. Lê belê, tu pirtûk û qanûnên civakî jî nikarin behsa vê qansêrê bikin û rewşa Kurdistanê salox bidin. Baş e, ku 'birakujî' ne 'qeder' e, çi ye? An jî ku qeder be, wê çawa bê guhertin? Ji bo kurdan ev pirs girîng in ku bîn bersivandin. Heta îro li ser vê nexweşiya gelê kurd, pir hat sekinîn. Li ser pir hat xebardan, pir tişt hatin nivîsandin. Pîr lanet hat barandin, pîr nifir hatin kirin. Peyman çêbûn, soz hatin birin, sond hatin xwarin... Lê çi feyde... Di destê gelê kurd de "lê'yeke vala û mezin ma, bi tenê "Lê". Dîrok li welatê kurdan dîsa li ser şopa kevin meşiya û karwanên birakujiyê li her qonaxê li ser keze-

Birakujî ji bo kurdan qeder e?

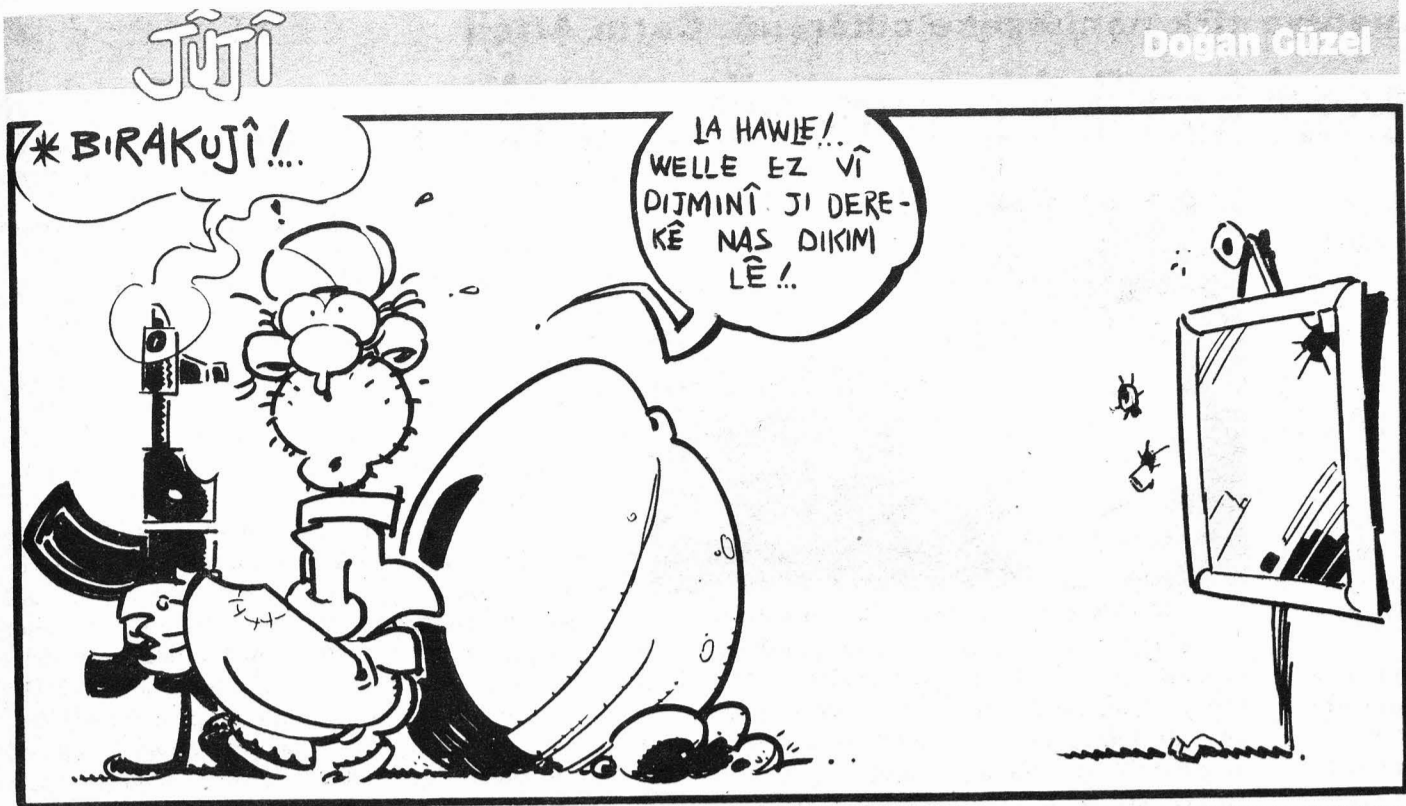
ba kurdan reqsa kabûsê lîst û ji wijdanê kurdan parçeyek jêkir. Em li gorî dîtinên xwe bersivên pirsên xwe bidin. Pirsê yekemîn: Birakujî qederê kurdan e? Li gorî wateya ku gotina 'qeder' tîne hişê mirov, ji bûyer û diyarde yê (fenomen) ku bûne kevneşopî re jî mirov dikare bibêje qeder. Lê di mantiqa 'qeder'ê de îrade ji aliyê hinekên din tê xebitandin! Bi rastî li gorî min pirsê kurdan a herî mezin jî ew e, ku îradeya wan ne di destê wan de ye. Li gorî pozîsyona wan a li hemberî îradeya wan mirov dikare bibêje, birakujî qederê wan e. Pirsê îradeyê

ye ku bi Lenîn, gotina "tayînkirina qedera neteweyan, gerek e di destê wan de be" daye gotin. Birakujî, ji bo gelên cîhanê û ji zanistîya ve şaristaniya îro re wekî nexweşiya webayê ye. Ji demê der e û kabûseke kevin e. Gelên cîhanê piranî wê nexweşiya bi dehan sal berê derbas kirin û li dijî vê mîkrobê şerekî dijwar dane. Bila kes bawer neke ku, îro şerê birakujiyê bi gotinên Barzanî û Telabanî karê bê sekinandin. An jî bi çûna Barzanî û Telabanî ev şer wê bê şikandin. Ev xeyaleke erzan e, ne zanistî ye. Di her teqînên tîfingên kur-

dan ên li dijî hev, bêhemd awaza Hecî Qadirê Koyî tê bîra mirov: "Ta rêk nekewin qebîl ekrad Her wa debîne, xirabê abad" Yanê heta aşti nekeve nav qewmê kurd Wê bimîne xirabe, welatê kurd. Ew nesîhetên Koyî sed sal berê bûn. Lê sed sal bi şûn de jî dîsa kurd hewceyî van şîretan in, sed mixabin! Ev nexweşin wê rojek were ji laşê kurdan derkeve. Ev taya ku Kurdistan pê ketiye wê bisekine. Lê wijdanê kurdan wê pir bişewitîne. Berdêla çareserkirina vê şerpeçeyê wê giran be, lê ji bilî vê çare nîn e. Kurd bi sedan sal e êşê dikişînin, dermanê herî mezin zeman e.

ANALÎZ

SEYÎT ÇIYA

şerrawestîne dest pê kirin, lê ew xebat bi ser neketin. Demekê berê delegasyonêke ji amerîkî û tirkan pêkhatî, li Başûr di gel Telabanî û Berzanî civînek li dar xist. Wan ji herdu serokan xwest ku şer bisekine, lê li ser plana aştiyê dubendî di navbera Tirkiye û Dewletên Yekbûyî yên Amerîkayê (DYA) de jî heye. Amerîka dixwaze ku plana aştiyê ya KNI'yê bê qebûlîkirin. Li gorî vê planê divê hêzên leşkerî yên herdu aliyên ji Hewlêrê vekişin, dahatiya (gelir) Başûr li herdu hêzan nîvenîv pay (dabeş) bibe û li Başûr hilbijartîneke nû çêbe. Li aliyê din Tirkiye naxwaze ku hilbijartin çêbe, ji ber ku Tirkiye hilbijartinê wêkî gaveke ber bi dewletbûnê ve dinirxîne û dixwaze ku Telabanî û Berzanî bi Sedam re li hev bikin. Tirsê Tirkiyeyê ya herî mezin xurtbûna PKK'ê û serxwebûna gelê kurd e. Ji ber vê sedemê ew rasterast piştgiriya dide Berzanî û dixwaze serxwebûna fiilî ya Başûr ji holê rake. Roja 14'ê rêbendanê Telabanî li hemberî gefxwarîneke Tirkiyeyê derketibû û dabû zanîn ku Tirkiye di şer de ne bêteref e. Dîsa tê gotin ku herdu hêzên Başûr jî ji xurtbûna PKK'ê ditirsin.

SAMÎ BERBANG

Parlamentoya surgunê li Londonê

Xebatên li ser avakirina Parlamentoya Kurdistanê ya li Derve dom dikin. Yek ji van çalakîyan di 5'ê vê mehê de li Londonê, li paytexta Îngilîstanê pêk hat. Li ser navê Komîteya Amadekar Yaşar Kaya, Dilbixwîn û Hasan Demir beşdar bûn. Endamê Komîteyê der barê

armancên parlamentoyê, pêdiviya wê û prosedura hilbijartinê' de agahî dan beşdarê civînê ku hejmara wan li seriya 500 kesî bûn. Ji aliyê din ve ji endamê Komîteya Amadekar a Parlamentoya Kurdistanê Ali Yiğit, Yusuf Serhat Bucak, Sinan Dağ, Zeki İnanç û siyasetvanê

kurd Maşallah Öztürk, li herêma Evingê ku li ser Dortmundda Almanayê ye, civînekê ji bo gelê pêk anîn. Civîn bi "Ey Reqîb" vebû û axaftina pêşîn Maşallah Öztürk kir. Pişt re Zeki İnanç li ser sebebên avakirina parlamentoyê, Ali Yiğit, li ser armancên wê û Y.Ser-

hat Bucak jî li ser prosedura hilbijartinê Parlamentoya li Derve sekinîn. Di vê civîna ku roja 5'ê reşemiyê li Salona Dîlanê ya Maksîmê pêk hat, zêdetirî 2000 kes beşdar bûn. Beşdar jî bi pirsên xwe tevî axaftin û guftûgoyan bûn.

Kurd-A

Rêxistina HADEP'ê ya Bağcılar'ê şahiyek li dar xist

'Gelê kurd ne bêpartî ye'

Rêxistina HADEP'ê ya Bağcılara Stenbolê şahiyek li navenda xwe li dar xist.

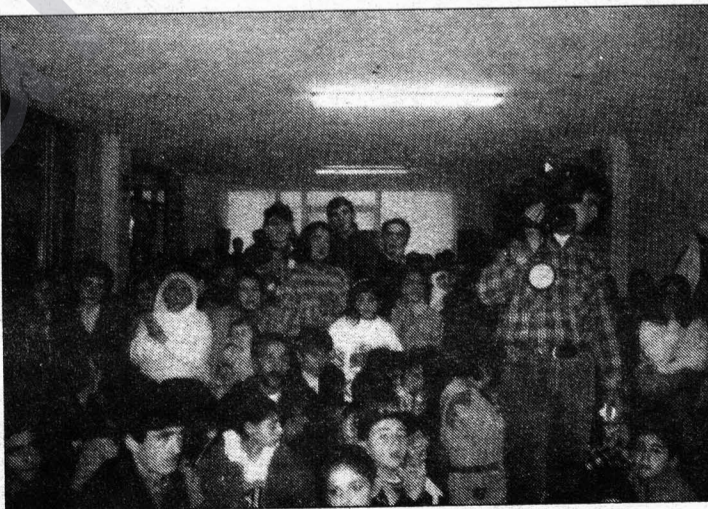
Serokê navçeyê Selahattin Sarıkamış di şahiyê de axaftinek kir û gote ku gelê kurd ne bêpartî ye.

Şahî, roja 5.2.1995'an saet li dora 13.00'yan li navenda rêxistinê çêbû. Hunermendên ji Navenda Çanda Mezopotamyayê bi stranên xwe beşdaran ku zêdetirî 500 kesî bûn, çoşand.

Serokê navçeyê Selahattin Sarıkamış ji beşdaran re axaftinek kir û bala kesên ku hatibûn çalakîyê kişandê ser polîtîkayên partiyên mîna SHP û YDH'ê.

Sarıkamış axaftina xwe wiha dewam kir:

"YDH piştî wan sloganên xwe yê ji bo azadiyê, aştiyê, yekîtiyê(!) îro serokekî komeleyên nijadperestan (Ülkü Ocağı) ji xwe re kiriyê

Serokê HADEP'a Bağcılarê Selahattin Sarıkamış: "HADEP, partiya kurdan, lazan, ereban, tirkan û ya hemû gelên bindest e."

endamê Meclîsa Partiyê. Em careke din jî, ji vir bang dikin û dibêjin: HADEP partiya kurdan, lazan, ereban, tirkan û ya hemû gelên bindest e."

Serokê HADEP'a Bağcılarê Selahattin Sarıkamış, di axaftina xwe de bal kişand

ser girtina Özgür Ülkeyê û xwest ku kurd li saziyên xwe xwedî derkevin.

Di şahiyê de gelek mesaj jî hatin xwendin, şev bi stranên Ozan Xanemîr qediya.

CEWDET QUŞMAN

Dewletê Rojnameya Özgür Ülke girt

Rojnameya Özgür Ülke di 2'yê reşemiyê de bi qerara Mahkemeya Sulh Cezayê ya Stenbolê hate sekinandin. Sekinandina Özgür Ülkeyê bi qanûna çapemeniyê ya madeya 2/2'yan, bi îdiaya ku ev rojname domahîka Özgür Gündemê bûye, pêk hat. Li gorî vê qerarê derketina rojnameyê bi fiilî tê rawestandî û çap û belavkirin bi temamî tê sekinandin.

Li ser rojnameya Özgür Ülkeyê ji derketinê heta girtinê pêkuyî dewletê nesekinî. Xebatkarên wê hatin kuştin, girtin, binçavkirin û hwd. Di 3'yê berfanbarê (meha 12'ya) de navenda wê û du şubeyên wê (Cağaloğlu, Enqere) hatin bombekirin. Xebatkarê rojnameyê Ersin Yıldız mir, 19 xebatkar jî birîndar bûn. Navend û şûbe bitemamî xerabûn û şewitîn. Lê Özgür Ülkeyê dev ji weşanê berneda û weşana xwe bi alikariya rojname û kovarên sosyalist û demokrat domand. Roja 6'ê rêbendanê bi civîna MGK'ê re (Lijneya Ewlehiya Neteweyî) biryarek nû stand. Piştî vê biryarê dozgerên DGM'ê (Dadgeha Ewleyî ya Dewletê) li çapxaneyê dest danîn ser rojnameyê.

Piştî vê qonaxê rojnameya bisansûr dest pê kir. Û heta roja dawî jî sansûrê dom kir. Sekinandina weşana rojnameyê ji aliyên gelek kes û saziyên biyan ve hate protestokirin.

Serokê Belediye-İş'ê revandin

Serokê sendikaya Belediye-İş'a Êlihê (Batman), Osman Kunteş 4'ê reşemiyê ji aliyê çend kesan ve hate revandin. Erebeya Kunteş li nêzikî Xêzêrê hate dîtin.

4'ê reşemiyê, Osman Kunteş, li taxa Kismetê, ji aliyê 2 kesên nenas ve hatiye revandin. Li gorî malbata wî, ew li ber mala xwe û bi erebeya meqamê xwe hatiye revandin. Malbata wî: "Me serî li her der û meqamî daye, lê tu agahî der heqê wî de tune ne. Em ji jiyana wî endîşeyê dikin." gotin. Erebeya wî li nêzikî Xêzêrê li kêleka rê hatiye dîtin.

Êlih/Welatê Me

PEN'a kurd:

'Bes e kurdkujî'

Navenda PEN'a Kurd, li ser şerê birakujiyê daxuyaniyeke nivîskî da çapemeniyê. Di daxuyaniya bi navê "Bes e kurdkujî" de dibêjin ku nema dikarin li hemberî şerê kurdkujiyê bêdeng bimînin û bêzar in ku rola birayên dijmin dilîzin.

PEN'a Kurd bi beyanata xwe ya 25.1.1995'an diyar dike ku ji başûrê welêt mirov ji ber lihevixistina rêxistinên kurd direvin û ev yek rûreşiyek e. Navenda PEN'a Kurd, di dawiya daxuyaniya xwe ya nivîskî de dide zanîn ku ji ber rewşa li başûrê welêt xwe di rewşeke sernizmî û şermezarî de dibînin, her wiha ji vê yekê jî hêzên serdest ên başûrê Kurdistanê feydeyê dibînin û wan wiha bi nav dikin: "Fermendarên kurdkuştinê."

Bi rêzên jêrîn dawî li daxuyaniyê tê: "Kî kurdan bikuje nikare xwedîtiyê li kurdan bike û çî roj be jî dîrok wê wan bisizîne (ceza bike). Çekên xwe biavêjin... û seyr bikin we çî li şûna xwe hiştiye."

DİK

Jamaica stranbêj Marley bi bîr tîne

Salvegera 50'mîn ya jidayikbûna stranbêjê bi nav û deng Bob Marley, li Jamaicayê bi awayekî fermî tê pîrozkirin. waliyê Giştî Howard Cook bi civîneke çape-meniyê "Roja Bob Marley" îlan kir. Cook, di civînê de wiha got: "Marley mirovper-werekî mezin bû. Wî bi mesajên di çavên xwe û stranên xwe de, rastî, başî û pîrozî digihand mirovan."

Marley sala 1981'an di 36 saliya xwe de ji ber nexweşîna şêrpenceyê (qanser) miribû. Biranîna wî heta îsal bi destê derdorên muzikperwer û civata Rastafarî çê dibû. Îsal ji bo bîranîna wî pulên taybet, pereyên taybet tî çapkirin. Ji xeynî wan konserên muzikê û konferansên li ser muzîka wî "Reggae", Rastafariyan û çanda Jamaicayê li dar dikevin.

Li Çeçenîstanê şerê qirêj

Piştî ku Rûsyayê serkeftina xwe ya li hemberî hêzên çeçen îlan kir, roja 7'ê rêbendanê ajansa Itar Tassê daxuyaniyeke Wezîriya Karê Parêziyê ya Rûsyayê weşand. Li gorî vê daxuyaniyê wê Rûsya hêzên leşkerî ji Çeçenîstanê bikişîne. Li hemberî hêzên çeçen wê tenê hêzên girêdayî wezîriya karê hundirîn bimînin.

Li dijî van gotinên

rayedarên rûs ajansên navneteweyî didin zanîn ku hîn gelek derên bajarê Grozniyê di bin kontrola hêzên Çeçen de ne.

Li gorî agahiyên ajansan hêzên rûsî li Çeçenîstanê dest bi şerê qirêjî kirine. Kovara Newsweek'ê di hejmara xwe ya dawîn de ya 13'ê reşemiyê dide zanîn ku li îstasyoneke nêzî Mozdokê bi sedan mirovên çeçen û rûsên

xwecih hatine civandin û ji leşkerên rûs zilmê dibînin. Li gorî nûçeya eynî kovarê hêzên rûsî li çeçenan îşkenceyên cur be cur dikin. Gelek mirovên çeçen dibêjin ku leşkerên rûs li wan dane, bi metodên hov îşkence li wan kirine. Jê tê tirsîn ku nexweşiyên wekî kolera û vebayê li nava gelê Çeçenîstanê belav biben.

Nûçeyên Derve

Şerê Perû û Ekvatorê didome

Di gel daxuyaniyên şerrawestandinê ku hefteyê çûyî hatin dayîn, şerê di navbera Perû û Ekvatorê de didome. Vî şerî roja 29'ê rêbendanê, di salvegera peymanî Rio de Janeiro dest pê kiribû.

Di gel xebatên navberdîtî li hevrûniştînan herdu dewletan, di 5'ê mehê de hatin birîn. Ekvatorê pêşniyara dewletên garantor ya peymanê red kir. Li gorî agahiyên ajansan hêzên Perûyê dest bi êrişêke nû kirine. Rayedarên Perûyê daxwaza şerrawestandinê ya Ekvatorê red kirine.

Herwiha daxuyaniyên li dijî hev yê herdu aliyan jî dewam dikin. Serokê Perûyê Alberto Fujimori, roja 7'ê reşemiyê gotina xwe ya berê tekrar kir û got ku

Şer ji bo ewleyiya başûrê Parzemîna Amerikayê wekî tehdidekê tê dîtîn.

wan wargehên Ceuvas de los Tayos û Base Sur bi dest xistine û dor li wargehê (kamp) Tiwizin jî girtine, di demeke kurt de wê ev der jî bikeve destê wan. Serokê Ekvatorê Siksto Duran Ballen ev îdia red kiribû û gotibû ku, hêzên Perûyê tu der bi dest nexistine.

Bi awayê ku Fujimori

daxuyandiye, heta niha di şer de 26 leşkerên Perûyê hatine kuştin, du jî helikopterên wan ketine. Wezîrê Karê Parêziyê yê Ekvatorê Jose Gallardo got ku heta niha 11 leşkerên wan hatine kuştin, 2 leşker winda bûne û 26 leşker jî di şer de birîndar bûne.

Nûçeyên Derve

Li Fransayê grev û boykot

Xwendekar û mamostayên fransîz li dijî politikayên hikûmetê roja 8'ê reşemiyê neçûn dibistanê.

Greva bi sedhezaran mamosteyên dibistanên dewletê, bi piştgirîya xwendekaran xurtir bû. Armanca vê livbaziye wekî; başkirina rewşa dibistanan, zêdekirina meaşên xebatkaran û zêdekirina îmkânên kar hate diyarkirin.

Li navenda Parîsê bi

hezaran mamoste û xwendekar meşîyan û politikayên hikûmetê protesto kirin. Piştî meşê di navbera xwendekar û polîsan de şer derket.

Hikûmeta fransîz dixwaze îmkânên xwendekaran kêmbike, lê xwendekar rê nadin van politikayan. Sala çûyî jî bi sedhezaran xwendekar li hemberî qerareke hikûmetê meşiyabûn.

Nûçeyên Derve

Gerîla daketin nava bajêr

Li Srî Lankayê gerîlayên Tamîlan piştî şerrawestandinê ji daristanan derketin, hatin nava gel. Şerê "Pilingên Rizgariyê yê Tamîl Elamê" yê ji bo welatekî serbixwe, piştî lihevrûniştînan aştiyê roja 8'ê rêbendanê rawestiyabû. Li herêma Batticaloa

piştî çar salan gerîla ji cihê xwe yê veşarî derketin. Di gel şerrawestandinê jî, hevdiştînan aştiyê hûn negihîştine tu encamê. Roja 7'ê rêbendanê serokên leşkeran û gerîlayan daxuyandin ku ev ji şerekî nû re amade ne.

Nûçeyên Derve

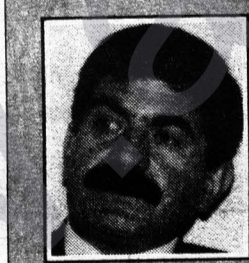
Di van rojên dawiyê de mij û dûxanek, teşqeleyeke mezin ketiye nava Tirkiyeyê. Du partiyên tewş dikin bi hev re yekbûnê pêk bînin. Navê vê yekîtiyê jî danîne: "Yekîtiya Çepgirên Tirkiyeyê". Ax û waxa sosyaldemokratên (!) e. Dibêjin: "Çima Bülent Ecevit jî tevî vê yekîtiyê nabe." Nizanim çî agir bi nivîskarên "rastgir" ketiye. Radibin, rûdinin dibêjin: "Ka çima çepgirên me nabin yek?"

Hûn çepgirîya Ecevit li wê derê bihelin, gelo SHP û CHP çiqas çepgir in. Bêşik di nava rêvebirên herdu partiyên de yê ku wateya çepgiriyê dizanin û haya wan ji ilmê marksîzmê heye kêmbin jî, hene. Di nava endam û dilxwazên herdu partiyên de sosyaldemokratên rastî û jidil ne kêmbin.

Belê, ma ev bes-e?

Tiştêk qenc nayê zanîn.

Partî, bi rêbaz û bernameyên xwe; bi serokatiya xwe û bi kirinên xwe tî nirxandin.

REWŞA DINYAYÊ

OSMAN ÖZÇELİK

Sosyaldemokratên derewîn

Ka di van herdu partiyên de, serokatî, bername û kirin-çî ne? Tu şopên sosyaldemokrasiyê tê de hene? Mirovên sosyaldemokrasiyê dinasin, zanin ku sosyaldemokrasiyê ev partî jî hevdu gelek dîrin. Mixabin, li welatekî ku çepgirî li ser ilmê marksîzmê bilind nebûbe û di nava xwediyên xwezayî de belav nebûbe, çepgirên derewîn derdikevin qada siyasetê û bi milyonan mirovan li dû xwe kaş dikin. Heta ku rûpûşa (maske) wan ji ser rûyên wan bikeve.

Têkoşîna gelê kurd gelek rûpûş xistine. Ev şerpezebûna sosyaldemokratên derewîn wê bidome, ta ku wekî Ecevit dest ji sosyaldemokrasiyê berdînin û ya rast bibêjin: "Em nîjadperest in", ango vegerin ser eslê xwe. Wekî tê zanîn esl û fêslê wan jî CHP'ya M.Kemal û İsmet İnönü tî. Ew jî ji İttihat-Terakkiyê tî, ku bê tevdayîn wê bêhna xwîne were bêvila mirovan. Dek û dolabên bapîrên wan qet tî jibîrkirin? Di dema yekpartiyê de tiştên ku

M.Kemal û İsmet İnönü anîne serê kurdan, dijminan ne anîne serê dijminan. Ên serokê komunistên tirk, Mustafa Suphi û hevalên wî di Behra Reş de fetisandin kî bûn? Li ser navê laîsîzmê kê bêhna misilmanan çikand, kê laîsîzm xesand? Di Şerê Koçgirî, Agirî, Şêx Seîd û di Dersimê de hukim di destên CHP'ê ya M. Kemal de bû, xwîn herikî... Di qirkirina Maraşê de CHP'ê ya B.Ecevit li ser hukim bû, xwîn herikî...

Li Sêwazê 37 rewşenbîr hatin şewitandin, çiya û gundên Kurdistanê dişewitîn, SHP şirikê koalîsyonê ye. Na birano, na!.. Nema kes bi we dixape. Kurdan dest ji we kişand, man elewî... elewî jî roj bi roj ji we vediqetin. Hûnê bimînin bi serê xwe. Yekbûna we, we xelas nake. Herkes dizane yekbûna we ji bo şirikatiya dizîne ye. Hûn û bapîrên we, hûnê di ronahiya pêşerojê de bihelin. Dîroka gelan tu caran we efû nake.

FAL

BERAN (21 Adar - 20 Avrêl)

Zimanzanîna we wekî aveke zelal e. Di hişê we de armanceke nû heye. Wê armancê ji bo doza gelê xwe amade bikin. Dev ji tirşikçitiyê berdîn, ji hevalên xwe yên nû hez bikin.

GA (21 Avrêl - 21 Gulan)

Herdem hûn dibêjin: "Ez baş im!" Gelo ew kesên ku we nas dikin jî vî tiştî dibêjin? Xeberdana zimanê xwe rast bikin û destê xwe jî nexin nav karên kesên din ên ku hûn nas nakin.

CÊWÎ (22 Gulan - 21 Pûşper)

Roja we ya ku hûn jê hez dikin şemî ye. Hûn bi çar çavan li benda wê rojê ne. Ji bo ku hûn pir rakevin. Ev çi halê we ye? Hûn li kesî guhdariyê nakin. Problemeke we ya giştî hebe, bi hevalên xwe re bikevin têkiliyê.

KEVJAL (22 Pûşper - 23 Tirmeh)

Çare ew e ku hûn li ser doza xwe bifikirin û wê dozê bidomînin. Çiqas hûn bibêjin: "Ez di tengasiyê de me jî." Bizanibin ku xwendin jî bi pereyan e. Wê ji we re; ji cihêkî dûr pere werin, eger ku şandibin.

ŞÊR (24 Tirmeh - 23 Gelawêj)

Çavên we çiqas li derve bin jî, hişê we hertim li hûndir e, serê xwe jî ser balgiyê xwe bilind bikin, bimeyzînin ka li derûdorên we çi dibe. Li gorî stêrka azadiyê rojên nû li pêşiya we hene.

SIMBIL (24 Gelawêj - 23 Rezber)

Hêviya we ji tiştê hebû wî jî xwe gihande we. Di karê xwe yê nû de hûnê serfiraz bibin, rojên cihêreng li pêşiya we hene. Ji bo wan rojan xwe baş amade bikin. Destengiya we wê xelas bibe.

MÊZÎN (24 Rezber - 23 Kewçêr)

Kar û barê xwe bikin, riyêke dûr li pêşiya we heye. Li berîka xwe xwedî derkevin, bi şevê pir negerin. Ji bo aboriya we pêwîst e ku hûn karê xwe bidomînin. Dev ji serhişkiyê berdîn.

DÛPIŞK (24 Kewçêr - 22 Sermawez)

Gelek kes ku we dibînin jî we ditirsîn, lê halekî we yê wisa tune. Hûn jî dev ji serhişkiyê berdîn, hinekî rûnêrm bin. Ew tiştên ku hûn dixwazin jî wê ji we re werin.

KEVAN (23 Sermawez - 21 Berfanbar)

Hûn dexwazin ku hertim serfiraz bin, serfirazbûn baş e, lê divê hûn sîstema xwe biguherin. Eger hûn bi wî awayî herin, tu caran hûn nikarin tiştê baş ava bikin. Ew pirtûka ku hûn dixwînin, careke din bixwînin.

KARIK (22 Berfanbar - 20 Rêbendan)

Bipaşveçûn hûn jî dizanin ku ne baş e û dixwazin bi pêş ve herin. Pêşveçûn jî bi xwendinê dibe. Hinek kes wê ji bo karekî bîn ba we, zêde jî xwe desteng nedin nişandan.

DEWLIK (21 Rêbendan - 11 Reşemî)

Çiya çiqas nezîkî we bin, bajar jî ewqas nezîkî we ne. Di navbera herduyan de qerarekê bidin. Di navbera du tiştan de nemînin. Xeberên xweşik wê ji we re werin, nexweşiyêke sivik hûnê derbas bikin.

MASÎ (20 Reşemî - 20 Adar)

Ronahî di jiyana we de her tim bûye nişangehek, berê xwe bidin wê ronahiyê û bimeşin. Dev ji xwendin û nivîskariyê jî bernedin. Bi xwendinê hûn nabin nivîskar jî, qet nebe hûnê jî nivîskariyê fêm bikin.

Min navên wan nivîsîn qumandarim

Li herêma Botanê dîsa rojeke ji rojên mîna her rojê, leşkerên tirk tevî qumandarê xwe derdikevin operasyonê. Çi gundê ku dikarin herinê diçin û gundiyan li qada gund kom dikin. Temamê hovitiya xwe li ser wan pêk tînin. Dema ku ji lêdana wan, diwestin çend kesên ku awirê wan naecibînin bi xwe re dibin qereqolê û li wir işkenceyê li wan dikin; mîna feleqeyê, dana ceyranê û da-laqandina Filistinî. Gundiyeke kal(ixtiyar) heye pir melûl e, bêtaqat e û li ber vê işkenceyê debar nake û ji bilî wê ji gotinên qumandarên ku dibêje:

"Hûn destgiriya teroristan dikin, hûn tev terorist in, ermen in, pir li zora gundiye reben diçin. Bes tişte jî destê wî nayê û hewara xwe digihêjine şêx û mişayixan û dibêje; "Ya Şêx Seyda, ya Şêx Reşîd, ya Şêx Evdilqadirê Gêlanî." Dema ku wisa dibêje, Jendermeyek di beze cem qumandar û dibêje: "Komutanım, komutanım adam çözüldü." (Qumandarê min, qumandarê min mêrik peyivî) Qumandar, "Ne dedi? (çi got?) Jendirme," İsimlerini yazdım komutanım. (Min navên wan nivîsand qumandarê min) Qumandar, "Arabayı getirin köye

gidelim." (Terembêlê bînin em biçin gund.) Qumandar û jendirmeyê xwe diçin gund û gundiyan didin hev û dibêjin: "Kesên em navê wan bixwînin bila derên pêş." Bi dengekê bilind bang dike: "Şêx Seyda, Şêx Reşîd, Şêx Evdilqadir... Gundi hem ditirsîn û hem dikenin. Bi send sond û qesemî baweriya qumandar tînin ku kesên navê wan hatin xwendin beriya sedsalan wefat kirine û ew kes şêx û mişayix in. Bi navê wan kesan sond tên xwarin. Qumandar pişt re, bi dilekî kul û pozekî şikestî vedigere qereqola xwe.

ZİWER ÖZKAŞ

Diayê bi kurdî

Li navçeya Silopiyê du mele hebûn. Yekî ji wan tiştên rast ji gel re digotin, yê din gelek tiştên ku nizanibû jî tev li hev dikirin.

Rojekê yekê gundî diçe ji seydayê me dipirse: "Seyda bi kurmançî (kur-

dî) dia dibin an na?"

Seydayê me yî nezan dibêje: "Na welle bi kurdî dia qebûl nabin. Divê bi erebî hûn diayan bikin."

Gundiye me radibe diçe ma meleyê din. Dibêje: "Seyda welle meleyê din li ser vê pirsê min got ku bi

kurdî dia nabin, rast e an derew e?" Seydayê me yî delal hêdika dibêje: "Rabe biçe ba wî melayî, jê re bibêje: "Ez bi kurdî di diya te..." tê bibîni bê ka bi kurdî dia qebûl dibin an na."

Mamoste
BEDRAN BÊNAV

Qur'ana bi kurdî

Çend heval em rûniştî bûn. Em mijûl dibûn. Hevalekî got: "Min bihîstiye ku Qur'an wergerandinê zimanê kurdî". Hemû hevalan tev ev kirin wekî tiştê baş dîtin. Lê ji wan heva-

lan mamosteyekî tirk got: "Towbe, towbe! Tiştêkî wiha ne rast e." Hevalan jê pirsîn: "Çima ne rast e mamoste?"

Mamosteyê me yî tirk di bersiva xwe de li ser erebîbûna Qur'anê sekinî.

Hevalê me jê re got: "Bi tirkî be, bi îngilîzî, yewnanî be, bi frensî be baş e, hema bi kurdî tenê fahş e ne wisa mamoste?"

Mamoste
BEDRAN BÊNAV

Wêne:
R. MARO

MIN DÛJMINÎ BIRAKÛJ IM

Êsteş hîwam ewe ye, nûseran, şairan û roşinbîran ewey le destyan dê bîken, bo ewey yekem: Hiç nebê çek damaldirê le Kurdistan, le sayey çek da nageyne hiç, hiç helêk mumkîn niye. Kongirey niştîmanî delên, perleman delên, herçî helîdebjêrin le sayey çek da heldebjêrdirêt, çekîş hukmî gewretire le wişê û bîrkirdinewe."

Abdullah Peşew, le katî xoy da be helwêste şîr dengî helbirî û wîti:

Min dÛjminî birakûj im

Bêşerefanetirîn şer, şerî birakûjî ye

Namerdanetirîn şer, şerî birakûjî ye...

Şairî nasrawman Abdullah Peşew rojî

07.08.1994 le şarî Hewlêr û le germey ru-dawekan da, be karêkî şîrî helwêstî xoy bo hemwan aşkira kirdû bem core destî be qisan kird:

"Zor bextewer im em roke le ber demtan da biwestim û xom be şermezar nezanim, ewey pême zor keme, renga her lewe biçê ke şîwanêkî hejarî reş û rût û qûtî kurd le tiwêşe berekey dadenê û deybate ber berxan ya ber meran. Lewe ziyatir im pê niye. Belam le gel eweş da tikatan lê dekem çawerêy şîr meken, ewey pême pêş ewey şîr bê, helwêste... Min, be diway helwêst da gerawim, pêş ewey be diway wirde karî û şîr a bigerêm, demewê ewey le dilim daye be zîmanêkî sûk û sade, be zîmanêkî ta detwanim rewan, be reş û rûtî mîletekemî rabigeyenim,

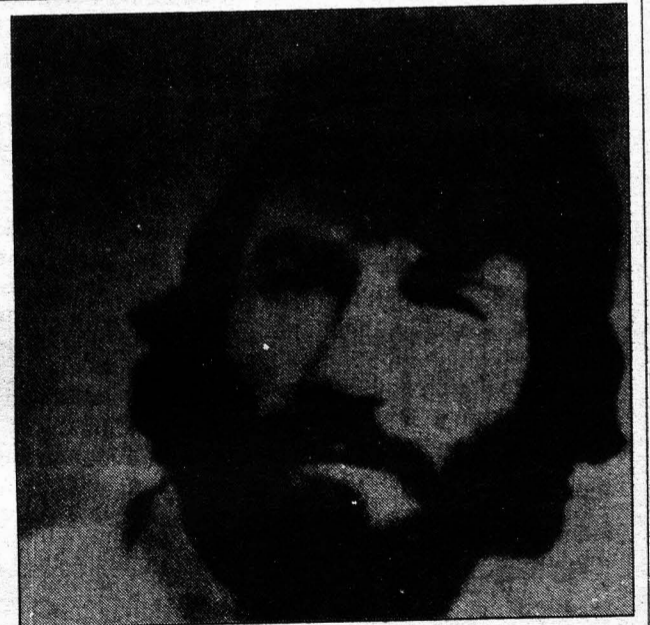
bo ewey le şîrî birakûjî bigen.. Bo ewey le şîrekanim bigen ke hendêkyan em ro dexwênimewe, be pêwîstî dezanim hiç nebê le xeyalî xotan da etlesî şerî birakûjî, etlesî sî saley birakûjî bihênine ber çawî xotan, her le salî 1964 ta em ro, bizanin ême çî aşêkman bo xwênî xoman danawe, bo xwênman çî aşêk degerê! Wa têdegem birakûjî le saykolojiyetî birakûjiyewe hatûwe, saykolojiyetî mirovî zelîl, kam le ême zelîl niye?! Serkirdekanman nimûney zelîlî mîletî êmen, êwe temaşaken eger hemû Kurdistan be pîryanewe biçê be qed mûyek, be qed serî derziyek, karyan ténakat! Belam yek fikey dagirkarî Kurdistan bê, yek ser boy deçin, hey pêy lêdeken û deçin...

Min dÛjminî birakûj im.. DÛjminî babekûştay

birakûjî bûyim û dÛjminî babekûştay birakûjîş debim. Mûmkîn niye be hiç şêweyek her mirovêk xoy be kurd bizanê, be ték em xak û welatewe bê, be hiç şêweyek nabê tebrîrî birakûjî bikat. Birakûjî xiyayet e, bêşerefanetirîn şer, şerî birakûjî ye. Namerdanetirîn şer, şerî birakûjî ye.

Rojêk birayekî serkirdayetî hizb (partêk) bo xelkî Hewlêrî birîndar qisey dekird, deygût: "Ewe her lay ême niye, ew şerî birakûjî ye le Amrikaş heye, le İngiltereş heye, le Ferensaş heye." Ey aferîn xwêndewarekey le Awrûpa gerawe! Çak le mējûy Ewrûpa geyiştî.

Hemû layek delên aşîman dewê, herçî debînim delê aşîman de wê, belam hîwadar im êweş wekû min bawer be hiçyan neken. Le telefizyon da delên aşîman dewê,

Abdullah Peşew

le binewe çek û tifaq denêrin. Le serewe delên şer ragrin, le bine-we delên lédene, ewe siyasetî birakûjî ye.

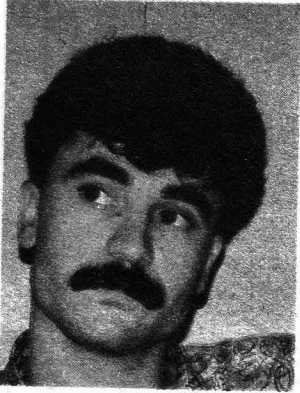
Êsteş hîwam ewe ye, nûseran, şairan û roşinbîran ewey le destyan dê bîken, bo ewey yekem: Hiç nebê çek damaldirê le Kurdistan, le

sayey çek da nageyne hiç, hiç helêk mumkîn niye. Kongirey niştîmanî delên, perleman delên, herçî helîdebjêrin le sayey çek da heldebjêrdirêt, çekîş hukmî gewretire le wişê û bîrkirdinewe."

Amadekar:
SÎRWAN REŞÎD

Çîroknivîsê kurd Evdilhelîm Yûsif ê "ji Amûda şewitî"

EZ LAWÊ DU HEZAR Û

Hevpeyvîn:
Jan Dost

Zimanek û du ziman têra min nakin. Yek ji xweziyên min ên veşartî ev e ku ez karibim bi hemû zimanan bikim hewar. Nizanim çima ev tîn û kela di dilê min de hênik nabe. Kulên me ji cihanê mezin-tir in. Ziman tev têra axînen me nakin. Tiştên ku ez nikarim bi kurdî bibêjim ez bi erebî dibêjim û carinan xwezî di qirika min de dimîne; ne bi erebî ne jî bi kurdî dernakeve. Mînak: "Helebçe". Li ber pênc hezar laş wê pênûs çi bêje? Li hemberî mejiyê zarokekî kurd ku li ser dîwarekî li Nisêbinê belav dibe. Torevan wê bi çi zimanî karibe binivîse?

Ebdul Helîm Yûsif, te bi çîrokên xwe li deriyê her xwendevanekî/e xwe xist, îcar jî heqê me ye em bipirsin tu kî yî?

- Ez lawê duhezar û şeşsed sal ji tozê me. Bavê min ji gundê 'Herbê' ye -li Kurdistana bakur- ji berî pêncî salî berê xwe da binxetê û qiriktaliya xwe bi xwe re daxist. Piştî zewaca wî bi diya min re ya ji gundê 'Xirbe Xezal' li binxetê, hinekî li 'Nicim', hinekî li 'Herem Reş' bi cih bûn, heta dawiyê li 'Amûdê' mal ava kirin û dara mana xwe di axa wê de çandin. Di şêst û heftan de ez li 'Amûdê' hatim dinyayê û ez û dara tû yê ya li hewşê bi hev re mezin dibûn. Tû û kul û pelênzer û êş û kevirên çiyayên Omeriyan tev bi hev re bi ser serê zarokiya min de diweşiyân, min serxet tev di qelşên destê bavê xwe didît. Binxetê jî di hêsrên diya min de avjeniya mirinê dikir. Her wiha gelek carî min zikê asoyan diqelaşt û min êşên xwe li ser 'xetê' radixistin û dema trêna tê ve 'xetê' dike piçik û parî, wekî hestiyekî hûr dike. Ev bîst û heft sal in ku ez li hêviya wê rojê me ku bavê min î serxetî û diya min a binxetê bigihîn hevdu û ev 'xet' bibe duhezar û şeşsed hestiyê hûr di qirika zemên de.

Zimanê erebî hespek bû, te beza xwe li ser kir. Niha tu li ser hespekî kurdî dibezî, gelo tu jî cirîda nav siwarên ereb westiyayî, yan çi...?

- Na! Ez newestiya me û ez ranawestim. Zimanek û du ziman têra min nakin. Yek ji xweziyên min ên veşartî ev e ku ez karibim bi hemû zimanan bikim hewar. Nizanim çima ev tîn û kela di dilê min de hênik nabe. Kulên me ji cihanê mezin-tir in. Ziman tev têra axînen me nakin. Tiştên ku ez nikarim bi kurdî bibêjim ez bi erebî dibêjim û carinan xwezî di qirika min de dimîne; ne bi erebî ne jî bi kurdî dernakeve. Mînak: "Helebçe". Li ber pênc hezar laş wê pênûs çi bêje? Li hemberî mejiyê zarokekî kurd ku li ser dîwarekî li Nisêbinê belav dibe, to-

revan wê bi çi zimanî karibe binivîse? Cirîda min bi mirinê re ye, bi tirsê re ye. Ez ditirsim ku ez bi-mirim û gor jî li min teng bibe, wekî vî zemanê bêşeref. Ez ditirsim ez bi-mirim û qijnikê bindestiyê bi min re herin gorê. Kîjan cara ku ez bi erebî dinivîsînim girêkek kûr di nava min de dimîne, venabe, nahêle. Xweziyên dimînin nayên daqurtandin. Bi rastî tenê zimanê dê dikare canê mirov û hestên wî li ser valahiya pelan biherikîne. Mirov dema bi zimanê xelkê dipeyive tim tayekî reş qurmên zimên girê dide.

Jin... Jîn... Di çîrokên te de, di goleke tehl de avjeniyê dîkin... Tu bi çi dûrbînê li herduyan dinêrî?

- Jin wek kulmek av e; her ku tu destê xwe lê digirî di nava tiliyên te de diherike û winda dibe. Heta vê kêlikê tiliyên min tev dilopan dîkin. Ne ez karim avê vexwim ne jî destên min ziwa dibin. Dilê min î ewilê gelek avahî di nava min de hilweşandin. Min ji kesikekê ji Amûdê hez kir, lê mîrekî du baskên ji zêr û peran jê re çêkirin û ew firand "Sî'ûdyê." Niha li wir dibin çariyeke reş û ebê de dijî -ew jî ji maleke komunîst bû- vê bûyera kevin pelekî kesk, bi dara dilê min ve nehişt. Heta niha kîjan bihara ku bi ser dilê min de hat payîz bi xwe re dianî. Ez dihestim ku dawiya vê xelekê gêjbûn û windabûn e. Ji pêvî komên arîyê û şewatê tiştêk li ser çiyayên dilê min nexuya ye. Her çîrokeke min jî parçeyêke ji laşê min e, ji xwîna min e. Dema ku jiyana mirovekî talî û zik-reşî be, wê ev talî zimanê xwe di nava peyvekên çîrokên wî de derxîne. Jîn gotineke biyan e. Ez wê xweşik nas nakim. Nayê bîra min ku rojekê tenê bavê min û diya min kêfxweş bûn, tim pevçûn û qerebalix û xirrecir li ser serê me bû. Me zarokî nedît. Tê bîra min dema ku ez ji diya xwe ketim, temenê min li dora duhezar salî bûn. Lê jîn çi ye? Xwe li ku veşartiye? Ez dixwazim rojekê bi guhê wê bigirim û wê bikînim vî er-

dî û tayek por bi serê wê ve nehêlim. Ez ji jînê hez dikim heta mirinê. Ez wê tim di xewnê de dibînim; her carê bi rengêkî.

Heta kîjan dereceyê tîkiliyên te bi kesên çîrokên te re hene? Çi ji te di van kesan de heye?

- Tîkiliyên min bi kesên çîrokên min re bêsînor in. Her kesek ji wan û tîkiliya min pê re, bi rengêkî ye. Ez wan li ser kêfa wan dihêlim. Geh ez bi wan karim, geh jî zora min dibin. Lê her tim ew bi zimanê xwe dipeyivin û bi lingên xwe dimeşin û ez jî deriyên çîrokan li ber wan vedikim. Ta ku bîna ber çavan. Bi hemû pîsbûn û qencyên wan ez bi hinekan re dibim dost û bi wan re dikenim û digirim. Hinek jî kezeba min reş dîkin. Çîrokê cihanê serbixwe ye; deriyê xwe jî her kesî re venake. Divê nivîskar gelek ji rewşên "Xwedê" tê de hebin, heta ku vî derî veke. Hest û rastî tenê ne bes in. Gelek ji zanistiyê jî pêwîst e heta ku nivîsarek xweşik ava bibe. Kesên çîrokên min tev nêzikî min in. Gelek carî jî ez xwe di gumlikê yekî ji wan de vedişêrim. Ez bi wê çîrokê re me ku bi hostayî bê zimên. Ango çawatiya nivîsandina çîrokê jî berî babeta wê ye. Dawî ez dikarim bibêjim tiştêkî min di kesên çîrokên min de tune ye û hemû tiştên min di wan de ne.

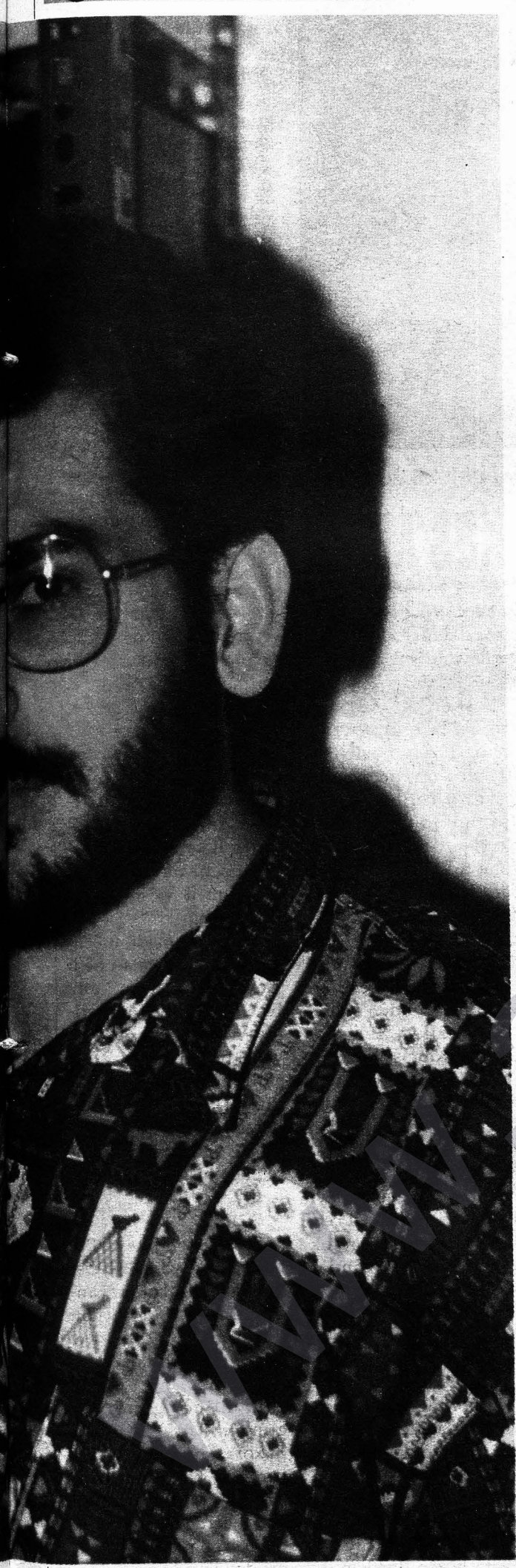
Pir ji kesên çîrokên te sax in û te nas dîkin, tu jî wan qenc nas dikî, di nivîsandina xwe de te kirasê wan ji wan kiriye û tazîbûna wan şanî me didî. Eger tu rû bi rû wan kesan bibînî, gelo tê karibî kirêtiya (qezareta) jiyana wan ji wan re bibêjî? Çima?!

- Ez vî tiştî nikarim bikim ji ber ku em tev di nav kirêtiyê (qezaretê) de avjeniyê dîkin. Di nêrîna min de mîrî û zindiyên me tev berpirsiyarên vî rewşê ne. Ez tu kesî jî vî gemarê naşom. Em tev sûcdar in. Ev rewşeke gelemperî ye, dû re rola nivîskar hatiye guhertin. Ji min tê xwestin ku ez nivîsareke xweş û paqij bidim xwendevan û ew jî karê min temam dike.

nêrînên xwe yên bikul û cihêreng ji Welatê Me re anîn zimên:

SES SED SAL JI TOZÊ ME

Kesên ku em ji wan re dinivîsin ne yek û deh û hezar in. Em hevpeyvîne bi zêdetirî nîşekî re vedikin. Armancên me mezintir in ji van çend kesan û durtir in ji wan. Ma ne, te dît çawa zend û bendên xwe vemaltin û daketin pêşiya min li Amûdê û ji lêxistin û kuştinê re ji amade bûn. Rastî tim tal e. Min di pirtûka xwe de -mêrê avîstîstek tenê got. Min kirasên hinekan hilda û got li teriya wan binêrin. Ev kesên bi terî ne, hîn nû gotina min ji devê min ketibû ser kaxetê, hatin ku zimanê min jêkin. Lê pêlên rastiyê tu kerş û gemarê li ber xwe nahêlin. Li mexferê min nas kir ku her sê kesên ku hatin pêşiya min -ji bo nivîsandinên min- nizanin bixwînin. Erê! Belkî karibin dîwar û darên xwe dirêj bikin, navbera mirov û her tiştên wî û azadiya wî biperçiqînin. Lê tu dar û dîwar nikarin têkevin navbera nivîskarekî azad û rûpelên spî.

Amûd warê zarokî û xortina te ye. Amûd a komunîst Amûd a sofîyan... Amûda bohîmyan... Tu ji kîjan Amûdê yî?

- Çawa îşê sofîyên Amûdê bi bihuştê tune ye wisa jî îşê komunîstên wê bi zanistiyê tune ye. Ji her alî ve felek li serê wê geriyaye. Bajarekî bêxwedî, bêmecal. Di qorzikeye veşartî de ji dinyaya Xwedê hatiye jîbîrkirin. Her parçeyek ji laşê min li kêlekeke ji Amûdê belavbûyî ye. Bi sax û miriyên xwe di hişê min de ye. Bajarekî ku mirin tenê wî ji mirinê şiyar dike. Ne zarokî lê heyê ne jî xortanî. Zarokî di hişê min de tim girêdayê pêxwasiyê û jêkirina teriyên pisîk û ker û kûçikên heftirîh bû. Ew dilopeke xwîna ziwa ya bi serê tiliya mezin ya lingê rastê ve û bi goga jî gore û paçikan listin bû. Ew hinekî diziya tiri û reva ji ber mezinan û destên wan î pan û lastîkî bi şiqamên tûj û xedar bû. Eger ev zarokî be, gelo xortanî çî ye ew bi xwe ne zarok, lê zarok in, ne jî xort, lê xort in. Xortên ku hene jî bi çaralî ve direvin yan jî dibin bav û kalik di sê çar ro-

jan de, yan jî xwe dispêrin mizgeftan. Pîrbûn tenê li Amûdê şahînaşah e û konên xwe li ser serê her zarok û xortî vegirtiye. Xelkên wê li du cihan li ser dorê rêz dibin. Li ber firûnan ji bo nan û li ber agirê şermola goristanê. Li bendê ne ku serên xwe yî mişt teqereq têxin bin wê axa kevin. Aaaaax. Şermola te çî dît, û te çî nedît. Erê! Ez ji Amûda şewitî me.

Xwîna Selman Rûşdî ji bo romanekê heder bû, çîrokên te jî tu dan ber şûrê olperestan. Gelo tu amade yî xwîna te heder bibe ji bo nêrîn û ramanên te? Heta kîjan dereceyê tu xwe azad dibînî di nêrînên xwe de?

- Xwîna me ji roja roj ve heder bûye. Em kengê bûne xwediyê xwîna xwe heta îro ku em ji kuştinê bitirsîn? Ez azad im di nêrînên xwe de heta dawiyê. Tu tişt li dinyayê çavên min naşkîne ji ber ku tu tişt tune ku ez li dû xwe bihêlim û li ser bigirim. Çawa mirov tazî tê wilo jî tazî diçe. Bi rastî ez gihîştîme dereceyekê ku her tişt li cem min wekhev e; mirin jî carekê tê, kengî jî hat ezê bi sola xwe pê re bipeyvim. Ez înkâr nakim ku ez bi Gelgamiş re giriyam, dema ku mar, "gihakê manê" jê dizî û xwar. Heta ji min tê ez xwe ji mirina erzan diparêzim. Lê mirin dimîne wekî hevalekî ku xwe ji bin çermê min bernade. Ezê gotina xwe -ji kezebê- bêjim û kî çî dike bila bike. Ev baweriya min e. Kevnbûna vê babetê jî kevnbûna gotinê ye. Ne destpêk Selman Rûşdî ye, ne jî yê dawî ye. Ji roja ku min dest bi nivîsandinê kir min canê xwe xistiye destê xwe û ez dimeşim ber bi mirina xwe ve. Sermiyanê min jî ev can e. Ezê li ber xwe bidim heta mirinê û ji mirinê re jî, heta ez sax bim, ezê bêjim "Na!"

Tu dixwazî kesên çîrokên xwe bibî ku? Te çî ji bo wan amade kiriye?

- Ez û kesên çîrokên xwe tev di nav dûmana dojhê de dikuxin. Bihuşt di pirtûk û hişên olperestan de ye. Jiyana van kesan bêtir nêzîkî şewitandinê ye. Ev kes bi

pak û pîsên xwe, bi qels û qelewên xwe tev dişewitin di vî agirî de. Cih; ev cih dojeheke fireh e û tev tê de diqîçqîçin. Qe-dera wan wekî ya me reş e. Ev jî ne sûtê min e. Tiştêkî amadekirî di destê min de tune ye. Tev ber bi agirê xwe ve dimeşin, baz didin û agir bi laş û canên wan hildiperike û wan dike ariyekê. Bayê zeman û bahozên wî, ariyê bela wela dike û di zîkê ezmanan de winda dike. Eger bi destê min bûya, min kêvir li ser kêvir nedihîşt. Minê dinya berevajî hevdu bikira. Minê kesên çîrokên xwe ji gunehên wan biweşandana û her yek du bask ji wan re çêbikira ji bo ku bifirin ser şaxên dara jiyane.

Lê nivîskar xwedayekî bêhêz e.

Ji der vî valahiya rûpelan

Xwedayek nikare tu tiştî biguhere

Rengên reş û spî di çîrokên te de bi hev re şer dikin. Ma destê te di vî şerî de heye? Ango tu alîkariya rengêkî li dijî rengêkî din dikî? Yan wekî tu dibînî tu dinivîsî?

- Di baweriya min de ev şerê wilo paqij tune ye. Şerê di jiyane de ne di navbera reş û spî tenê de ye. Na. Şerekî tevlihev e, reng jî pir in. Rola min di çîrokê de li gorî nêrînên min ên hunerî bi kar tê, bêyî ku ez li kêleka tu rengî bisekinim. Lê rola min di jiyane de tiştêkî din e. Ez bi hemû hêza xwe li kêleka zanistî û ronahiyê disekinim. Li dijî reşayî û zordariya bêrûmet. Di nivîsandinê de çavê sisêyan ji min re girîng e. Mirovê normal du çavên wî hene. Lê nivîskar divê sê çavên wî hebin. Bi wî çavê xwe yê sisêyan ez li dora xwe dinêrim û dinivîsinim.

Jiyan wekî çîrokekê ye, lê hîn dawî nehatiye, eger dawî di dest te de be, tê çawa deynî?

- Xuya ye ku dawî jî vî çîrokê re nîn e. Lê eger bi vî rengê çewt berdewam bibe ez dibêjim ku dawiya wê bê çêtir e. Piştî bîst sedsalên dirêj ji medeniyetê hin qanûnên lawiran li cihanê bi kar tên. Hîn hêz hemû tişt e.

Hîn hêz û maf yek in. Hîn masiyê mezin yê biçûk dixwe. Hîn kesên bêpişt -wekî me- li histek erd digerin. Da ku ala mirovatiya xwe tê de biçikînin û çênabe. Wênayê mirov -piştî van hezarên salan- hîn xwîn jê diherike. Ev çî rewş e, bila xelk spasiya Xwedê bikin ku tu bombeyên nitronî di destê min de tune ne ku ez her gavekê bombayekê biçînim ji bo gihakî tenê şîn neyê li ser rûyê erdê. Yan divê mirovayetî hebe yan jî mirov tune be çêtir e.

Tu di bersiva xwe de, wekî Xwedayê cihûyan Yahowa xuya dikî. Ewqas dilhişkî û agir ji devê te dibare. Gelo çima te ev gir û kîn ji mirovan girtiye, çî bi te kirine û tu çî ji wan dixwazî?!

- Gir û kîna min li ser her tiştî ye. Ji ber ku tiştêkî bêsûc tune, di vî dilîya me de. Ez jî wekî mirovekî kuştî dipeyvim. Mirovekî xemgîn heta mirinê, mirovekî ku bi dest û diranan ala paqijî û şaristaniyê hildide û ji pêvî gemarê li dora dilê wî kom nabe. Avabûna cîhaneke din jî di xerakirina vî cihanê de ye. Divê ev mirov bi agir bîn şuştin heta ku em karibin bêkuştin, bêlêdan û nijadperestî bi hev re bijîn. Ez dixwazim berê te bidim sedemên ku dihêlin mirovekî wekî min -ku ji jiyane hez dike bi hemû hêza xwe- van gotinên hişk bibêje. Gelo çî dihêle ku gir û kîna mirov şîn bibe; zêde bibe û dihêle ku bibe dijminê herkesî û li çaralî agir bibarîne û heta bibe dijminê xwe jî? Dema ez biçûk bûm diya min tim gotinek digot: "Lawo mêrxas heyfa xwe di zîkê maran de nahêle." Dora min jî tijî mar in û ez naxwazim gotina dayika xwe li erdê xim û ev çewtî û qirêja ku ez nikaribim di jiyane de xera bikim, ezê li ser rûyên spî bi pênuşê xera bikim. Werisê kîna min -jî dirêêje. Dest pê dike ji dema ku ez ne bi destê we hatim vî cihanê, heta vî kêlika ku ez tê de dişewitim bêçare û ber bi gorê ve diçim deqe bi deqe.

'Em bêpeyman destûra xeta petrolê nadin'

Nûnerê ERNK'ê yê Ewrûpayê roja 4'ê reşemiyê daxuyaniyek ji ajansan re şand. Di daxuyani de ev dîtin cih digirin:

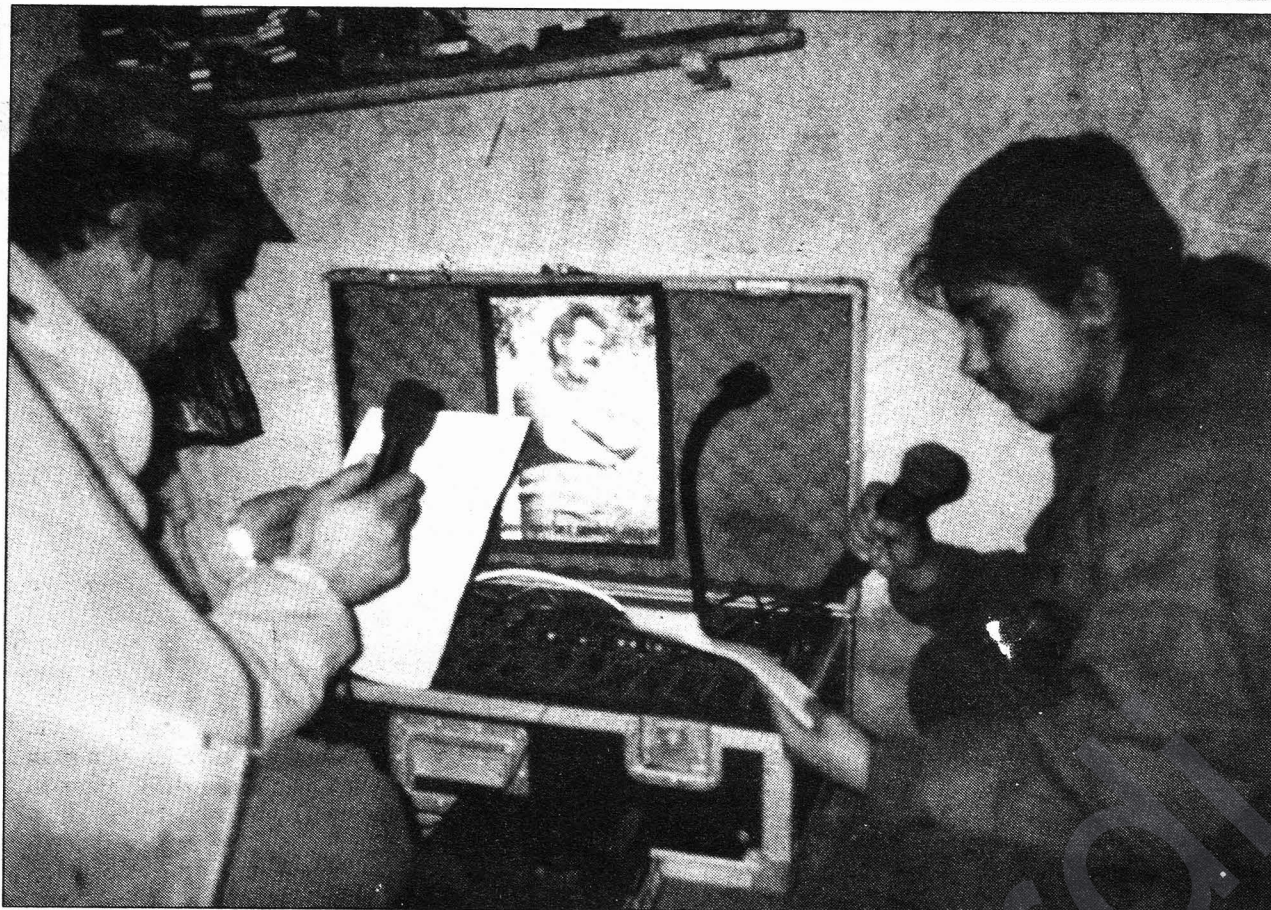
"Van rojên dawî ji bo ku petrol û gaza Kazaxistan û Azerbeycanê bi xeta boriyekê bigihe Behraspî, dewlet û şirketên cur be cur bi hev re gengeşî û peymanan çêdikin. Îro li Kurdistanê di navbera Komara Tirk û Tevergera Rizgariya Kurdistanê de şerek didome. Komara Tirk li ser gelê kurd şerekî gemarî û bêqayide dimeşîne. Gelê kurd li hemberî vî şerî ji bo mafên xwe yê neteweyî liberxwedana xwe ya birûmet didomîne. Di vî şerê de PKK aliyekî şer e. Îro li Kurdistanê îxtidareke dualî heye. PKK cihên ku K.T (Komara Tirk) jê vedikişe dadigire û otorîteya xwe li wir serdest dike. Rewşa Kurdistanê îro li herêman bi sê awayan e.

1- Herêmên bi temamî di bin kontrola artêşa me ARGK'ê de,
2- Herêmên ku temamî ne di bin kontrola herdu aliyên de ne jî.

3- Herêmên dibin kontrola hêzên Komara Tirk de. (Bi giranî bajar)

Bi me re peyman çênebe em musadeya xeta boriya petrolê nadin. Gerek e dewlet û şirket bi me re têkilîyan deynin û peymanê îmze bikin. Bêyî otorîteya îradeya gelê kurd û PKK, ERNK, ARGK'ê tu tekel û şirket nikarin li Kurdistanê kar li darxin. Tewra me tê zanîn û vekiriye. Em bala dewlet û şirketên navneteweyî dikişînin ser vê yekê. Pirsgerêkên ku pişt re derkevin pêşîya wan em jê ne mesûl in. Em ji vêga ve tewra xwe didin xuyan."

Kurd-A

Di şerê navbera hêzên dewletê û gerîlayên ARGK'ê de meha borî jî gelek xwîn rijîya

TENÊ LI BOTANÊ DI 30 ROJAN DE 161 KES MIRIN

Vê hefteyê dîsa şer ji dijwarbûna xwe tiştêk wînda nekir. Li gelek deveran di navber gerîlayan û leşkeran şer derket. Dîsa gelek gundiyan ji pêkutiyên dewletê para xwe standin, Gelek gund hatin valakirin û şewitandin.

Li gorî agahiyên ku Kurd-A'yê ji Fermandariya Leşkerî ya ARGK'ê ya Eyaleta Botanê standine, di meha rêbendanê de di navbera hêzên dewletê û hêzên ARGK'ê de li gelek deveran şerê mezin û dijwar derketine.

Dîsa Kurd-A bi me dide zanîn ku, 1- Li Botanê di meha rêbendanê de li 56 deveran livbaziyan gerîlayan çêbûne. Di van livbaziyan de 69 leşker hatine kuştin ji wan 11 leşker serbaz in.

52 leşker û 2 serbaz birîndar bûne. Wekî din di livbaziyan de 49 cerdevan hatine kuştin, 24 jî birîndar bûne. Di eynî mehê de 7 "kontra" hatine kuştin. Di van bûyeran de 29 jî gerîla mirin û 7 jî birîndar bûne. Li gorî van agahiyan di livbaziyan de hêzên ARGK'ê 7 keleşkof, 5 tîfing, 2 G-3, 1200 guleyên G-3'ê, û gelek melzemeyên din, bi dest xistin. Dîsa tê gotin ku 10 cemse, jîpek, dozerek, 2 trektor, 2 firoke (helîqopter), otobusek û 2 panzer jî aliyê gerîlayan ve hatine îmhakirin û li 3 deveran boriya petrolê, trafoyek û 7 dîrekên telefonê jî hatine rûxandin. Li gorî van agahiyan di vî mehê de 90 cerdevanî dev ji cerdevaniyê berdane û çekên

xwe danîne.

2.2.1995

Polîsan li Mersînê, li taxa Barbarosê, du kesên bi navê Suat Yıldız û Fesih Akburak kuştin. Li gorî agahiyên ku ketin destê me, "Polîsan li van kesan tu îxtar nekiriye û li erdê gule berdane mejiyê kesên birîndar û ew kuştine."

Di navbera Bismil û Çinarê de cesedên du kesan hate dîtin. Li gorî daxuyaniya waliyê taybet, ew kesên ku cesedên wan hatine dîtin gerîla ne. Li aliyê din tu agahî der heqê wan kesan de tune.

Gerîlayên ARGK'ê û leşkeran di 27'ê rêbendanê de li çola Pasûrê şer kirin. Di şer de 2 leşker mirin, 2 leşker û 3 cerdevan birîndar bûn.

Gerîlayan avêt ser

gundê cerdevanên Kani-kana Pasûrê. Di cerda gerîlayan de 2 cerdevan birîndar bûn.

Leşker li Xêzêra Êlihê derketin operasyonê. Hêzên dewletê bi 70 erebe û zêdeyî hezar leşker û cerdevan li dora gundê Gomikê û Newala Giyanê operasyonê dikin. Hêj di navbera leşker û gerîlayan de tu şer derneketine.

3.2.1995

Hêzên dewletê li Mêrdînê, gundên Karistan, Teziki, Xelesko, Gundir, Kibraş, Xirbireş, Taxtik û Kemçê dixwazin bidin valakirin. Ji bo vê yekê li ser gundiyan pêkutiyêke dijwar heye.

Gerîlayên ARGK'ê avêtin ser qereqola Meydanê ya Şernexê. Di cerda gerîlayan de gelek leşker mirin û birîndar bûn. Gelek cebilxane jî di cerdê de kete destê gerîlayan.

4.2.1995

Li gorî agahiyên Kurd-A'yê, hefteya borî di riya Qubînê de 3 TIR'ên ku bi mayinên gerîlayan îmha bûbûn, bi panzerên Tugaya Mêrdînê barkirî bûn. Der barê zayiyata hêzên dewletê de tu agahî nîn e.

Greva birçîbûnê li Girtîgeha Bucayê qediya, li Aydinê kete roja

38'an.

Li Xêzêrê hêzên dewletê dest bi operasyonê kirin. Di navbera gerîlayan û leşkeran de hêj şer derneketiye.

Gerîlayan li çola Licê leşker xistin kemîna xwe di kemîna gerîlayan de 3 leşker mirin, 4 leşker birîndar bûn.

5.2.1995

Mezraya Azê ya gundê Belava Xêzêrê, ji aliyê leşkeran ve hate şewitandin. Mezra Azê beriya demê kurt hatibû valakirin.

Li Êlihê, li Kercewsê, li gundê Aynqafê, gerîlayan leşker xistin kemîna xwe. Di kemîna gerîlayan de gelek leşker mirin û gelek jî birîndar bûne li ser hejmara kuştî û birîndaran agahî bi destê me neket.

Erebeyeke leşkerî li Hezexê, li gundê Bedirka li mayîna gerîlayan leqitî, 2 leşker mirin, erebe rûxiya.

Gerîlayan li mintîqeya Habîzbîna Mêrdînê, êrişî ser leşkeran kir. Di êrişa gerîlayan de li gorî gotina gundiyan 5 leşker mirine.

6.2.1995

Li Stenbolê, dibin pira Haliçê de 2 kes ji ber ku bombeya wan de teqiya, mirin. Kesên ku mirin li ser wan nasnameyên bi navê Gülşen Özdemir û Mesut Ünsal hatiye dîtin.

Di riya Amedê û Pasûrê de cerdevanên pê li mayinên gerîlayan kirin. Bi teqîna mayinên gerîlayan cerdevanek mir, yek jî birîndar bû.

Gundiyeke li Êlihê, li gundê Sinemirgê hate kuştin. Der heqê kuştina wî de agahiyêke dorfireh negihişte destê me.

7.2.1995

Serokê sendîkeya Beldiye-İş'ê ya Êlihê Osman Küntaş, hate revandin. Li gorî agahiyên derdorên bûyerê, ew destê kontrayan hate revandin.

Li Êlihê, gundiyan gundên Kurê, Zeriya û Zaxora tev ji aliyên leşkeran ve hatin binçavkirin. Ev gund û gundî ji bo ku cerdevaniyê qebûl bikin, di bin pêkutî û zilma dewletê de ne.

Greva birçîbûnê li Girtîgeha Aydinê kete roja 40'an.

Navenda Nûçeyan

Li Xozatê şerê mezin

Li gorî agahiyên Kurd-A'yê 6'ê reşemiyê li Xozata Dersimê, di navbera gerîlayên Devrimci-Sol, TKP/ML-TIKKO'yê û leşkeran de şer derketiye. Di vî şerî de 18 gerîla û 40 leşker mirine. Şerê di navbera gerîla û leşkeran de hé jî didome. Çapemeniya tirk ev şer wekî ku di navbera gerîlayên

ARGK'ê û leşkeran de çêbûye, nîşan da. Li ser vî mijarê bûroya çapemeniya ARGK'ê ji Kurd-A're daxuyaniyek şand. Di daxuyaniyê de wîha tê gotin: "Dewleta tirk ji bo şikenandina baweriyê gel ya bi gerîlayên ARGK'ê, livbazî û zayiyatên rêxistinên din jî, wekî yê ARGK'ê nîşan dide."

Ji zaravayên kurdî bi goranî çend şîrên Ayîniya Ehlî Heq

RENGÎ BA RENGÎ NEMANA YARAN

E v şîr û helbest bi zaravayê Goranî ne û ji deftera pîroz ên Ehlî Heqa Kerendê Kirmaşanê hatine hilbijartin. Ehlê Heq, ku misilman ji wan re dibêjin: "Elî ulahî", an "Şeytanperest". Hemû kurd in û li navçeyên cur bi cur ên Kurdistan û Îranê dijîn.

Defter û kelimên Ehlê Heq ev in:

1. Deftera Damyarî
2. Dîwana Gewre
3. Barega barega
4. Kelimên Baba Xweşin
5. Kelimên Çiltan
6. Kelimên Baba Serheng
7. Kelimên Baba Celîl
8. Kelimên Wezawer
9. Kelimên Girugiru
10. Kelimên Dîre dîre
11. Kelimên Zilal zilal
12. Kelimên Kilezerde
13. Kelimên qeteya xulaman
14. Kelimên Abîdîn
15. Kelimên Baba Elî Derwêş
16. Defterên Seyd Xamôs
17. Defterên Qoşçî
18. Defterên Xam Elmas
19. Deftera Eîlbeğî
20. Deftera Şêx Emîr
21. Deftera Derwêş Zulfeqar
22. Defterên Seyd Birake

Birayên kurdên Ehlê Heq bi ser cema van kelim û defteran re dibêjin kitêb an pirtûka "Serencam". Hemû defter û kelimên Ayîniya Ehlê Heq bi zimanê kurdî û zaravaya Hewramî an Goranî ne.

Kurdên Ehlî Heq, her wisa çend defter û kelimên wan ên din jî hene wekî: Kelimên Sultan Sehar, kelimên Şah Ebrahîmî Rojyar an Rocyar, kelimên Baba Yadigar...

Çend şîr û helbest ji deftera Şêx Emîr.

Salar Saman, Salar Saman
Sultan(1) Serwer, Salar Aman
We nazari eîşq dîde xulaman
We Nehit(2) Merdan Neqîd kelaman
We dîdek Merdan Siyam(3) kird Sifîd(4)
Yawam(5) ew seraw û ser çêşimeî(6) Omîd
Ser ser çêşimeî zîndeganîyen(7)
Darendeî(8) Emîr(9) Cawîdanîyen(10)
Her kes kerdeş(11) kird cenî nenala
Şî(12) ne Mîratib Mertebêî fela

Çend şîr ji defter û kelimên Derwêş Zulfeqarê

Goran:

Hamseran(13) rengê(14), Hamseran rengê
Ji karxanewe nema narengê
Ji xanedanan(15) Awaz û Dengê
Niçte(16) bû xoşhal nemam bû diltengê
Rengî ba rengî nemana yaran
Perî(17) Azimayş laf da we karan
Her weqît(18) meyleş bo padişai keremdar
Rengdaran ji Rah Medo(19) we kenar
Hikimî(20) bala hikim ji Mişiriq(21) xîza
Xaiynan Ne(22) teris per û bal Rîza
Ne qudiret da semeî Angîza(23)
Şahizade Ne cevîr duniya gurîza(24)

Çend şîr ji deftera Xan Elmas:

Yara bixiroşo, yaran bixiroşo
Sera ser cihan(25) wehem bixiroşo
Alem çund kure Hedad(26) bicoşo
Sehira û ser zemîn serbaz bipoşo
Merdan piyaleî mey ecel binoşo
Babo(27) Perî(28) qetil Firzend(29) bikoşo
Firre firre firreî teyare filfewir
Ne Sema(30) Ateş bixîzo we cevîr
Ahen Merkeban dewende calak
Bî xof ne kohsar dewan neruiyak
Ji kelimên Sultan Sehak, seroka Ehlê Heq, ku de sedeya 8 koçîda jiyaye.

Yar dîde we giyanî rijiyân Dalaho(31)
Westeneş we ne Şaho(32) Balamo
Yar dîde we giyanî Biniyamîn(33) pîre
Pîr Musa(34) Wezîr Dawid(35) destgîre
Yar dîde(36) we giyanî çe weşen(37) yar Meyo(38)
Mizganî(39) Mizganan xawend kar Meyo
Xas(40) bijene(41) berze Melî
Yarî giyanî yarî cenete Eydos ew dilî

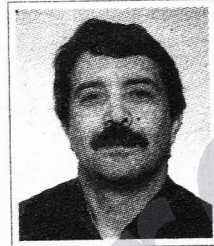
FERHENGOK

- 1- Sultan: Mebest jî Sultan Sehak Rêberê Serhildana Ehlê Heq e
- 2- Nehit: Pêşbinî, xeberdan ji nehênî
- 3- Siya: Reş
- 4- Sifîd: Spî, sipîd
- 5- Yawam: Çûn, dixwazim biçim, herim
- 6- Çêşime: Kanî, kaniya avê. Bi hewramî hana jî dibêjin
- 7- Zîndeganî: Jiyân
- 8- Darende: Xawen, xêw, saheb, xwedî
- 9- Emir: Temen
- 10- Cawîdanî: Ebedî, hemîşegî, nemir
- 11- Kerdeş: Rîftar, kirdewe, emel
- 12- Şî: Çûn, herin
- 13- Hamseran: Ey yaran, ey dostan
- 14- Reng: Rast, dostî, (nîreng: narast)
- 15- Xanedan: Malbatî, binemalê
- 16- Niçte: Hebû, niştibû
- 17- Pery: Ji bo
- 18- Weqît: Kat, gav, hengan
- 19- Medo: Diran, sefkîşan, rîzbûn
- 20- Hikim: Ferman, destûr
- 21- Mişiriq: Rojhilat
- 22- Ne: Ji
- 23- Angîze: Ho, delîl, eîlet, destawîz
- 24- Gurîz: Helatin, revîn, derçûn
- 25- Cihan: Dunya, gidî
- 26- Hedad: Asinger, hesinkar
- 27- Babo: Bab, bawik, kal
- 28- Perî: Ji bo
- 29- Firzend: Zar, zarok, mindal, role
- 30- Sema: Asîman, ezman
- 31- Dalaho: Navê çiyayekî serberz û pîroz e li Kirmaşan
- 32- Şaho: Navê çiyayekî serberiz, ji binê Sîne û Kirmaşanê
- 33-34-35- Her sê navên mirovên pîrozên Ehlî Heq in
- 36- Dîde: Çaw, çem, çav
- 37- Weşen: Xoşin, xweş
- 38- Meyo: Tê, dê, hatin
- 39- Mizgan: Mizgînî, mujde, şabaş
- 40- Xas: Baş, bêter, nîku
- 41- Bijen: Jenîn, lêdan, tenbûrjenîn

EHMED ŞERÎFÎ

DEFTER

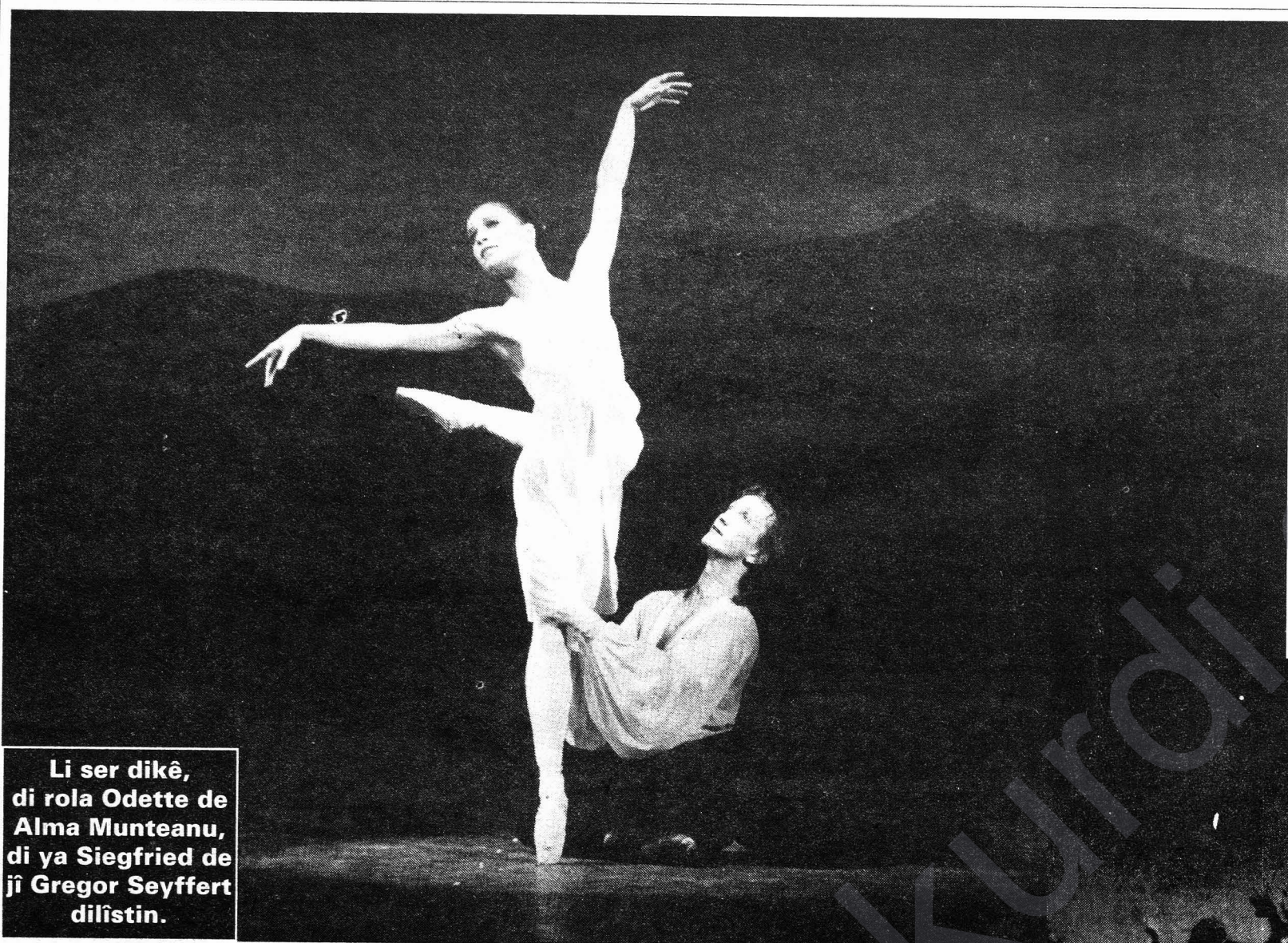
Dînek kevirekî
davêje bîrê...

AMED TÎGRÎS

Carinan mirov di hinek rojname an jî kovar û pirtûkên kurdî de rastî hinek gotinên nû tê. Ew gotin an çewt hatine bikaranîn, an jî hatine çêkirin. Xwendevanên ku cara pêşî gotinên wiha dibînin, wê demê kêfa wan tê û dibêjin qey ew rastî xezîneyeke nû û dewlemend hatine. Baweriya xwe bi wan gotinên nû tînin û ew jî dest pê dikin û wan gotinên nû diaxivin û di nivîsên xwe de bi kar tînin. Her wiha ew gotinên çewt û çêkirî bi riya çapekeriya kurdî di nava gel de bi awayekî lezûbez belav dibin. Her xwendevan jî, wiha bi çewt û şaş hînî gotinên çewt dibe. Êdî mirov bike neke wan gotinên çewt bi salan nikare rast bike an jî bide rastkirin. Mesela gotina "pêşniyar" ji wan gotinên çewt yek e. Çîroka wê gotinê wiha ye. Li başûr di navbera salên 1954 û 1961'an de, Çapxaneya Kurdistanê bi navê "Hetaw" bi tîpên erebî kovarekê derdixe. Di tîpên erebî de tîpa "r" û ya "z" yek in û li ser tîpa "z" niçte heye. Heger mirov niçteya "z"yê ji bîr bike, wê demê "r" tê xwendin. Di nivîsareke kovara Hetaw de, dema gotina "pêşniyar" dinivîsinin, wê demê niçteya "z"ya dawî jî bîr dikin û "r" tê nivîsandin. Çi dibe? Wê demê di şûna gotina "pêşniyar" de "pêşniyar" tê nivîsandin. Gotina "pêşniyar" bi awayekî "pêşniyar" dikeve nava gel. Ronakbîrên Başûr ev 40 sal in ku dikin nakin nikarin wê gotina çewt ji nava nivîskar û gelê Başûr derxin û rast bikin. Yanî gotina "pêşniyar" bi kar bînin. Heta ne Başûr, herwiha ev

gotina çewt ket nava ronakbîrên Bakur û Rojhilat jî. Em jî îro bi çewtî gotina "pêşniyar" bi kar tînin. Lê, çi ye? Em bi çîrokê nizanin. Ew kesên ku ji ber xwe ve gotinên nû çêdikin, divê li ser vê yekê baş bifikirin. Berpirsiyariya vê yekê pir û pir giran e. Îro bi dehan gotinên wiha çewt di nava gel de belav bûne ku mirov nikare pêşî li wan bigire. Di Welatê Me de jî mirov carinan rastî gotinên wiha çewt û şaş tê. Di Welatê Me de kêma in û her ku diçe kêma dibin. Lê, dîsa jî hene. Mirov dikare navên mehan wekî mînaka herî berbiçav bide. Welatê Me qaşo navên hinek mehan ji soranî girtine, lê nizanin ku navên mehan îro jî di nava soranan de sergêjî û tevliheviya herî mezin e. Soranan li ser navê mehan li hev nekirine û niha jî navên mehan cuda cuda bi kar tînin. Ji ber vê yekê jî, gelek nivîskarên soran niha navên mehan bi Latîni dinivîsinin. Gotineke pêşniyar heye: "Dînek kevirekî davêje binê bîrekê, êdî hezar kesên biaqil nikarin wî jê derxin." Li ser navê zanîn û çêkirinê divê em zimanê xwe yê şîrîn xerab û belav nekin. Her roj tiştêkî ji ber xwe ve dernexin. Zimanê axaftin û yê nivîsê jî hevdu bi dîr nexin. Dijberê wî, divê em nêzikî hevdu bikin. Heta ji destê me bê, divê em zimanê gel bi kar bînin.

Li ser dikê,
di rola Odette de
Alma Munteanu,
di ya Siegfried de
jî Gregor Seyffert
dilîstin.

Koreografi:
Tom Schilling

Muzîk:
Çaykovskî

Libretto:
Bernd Köllinger

Bühnenbild:
Jochen Finke

Kostum:
Eleonore Kleiber

**Wêne: Arşîva Şanoya
Komishen Oper**

LI SER BERHEMEKE ÇAYKOVSKY NIRXANDIN Û TASWÎREKE BI KURDÎ

LI SER TILYÊN LINGAN

REQS, EVÎN Û MUZÎK

Saet di 20.00'an de li Berlînê li Şanoya Komishe OPER'ê bi dengê rîtmah daholeke bilind rêwîngiyek dest pê dike. Çavdêrên vê holê, dikevin nava deryaya notayan û tevî şahoyên spî li ser ewrên tîrêjan digerin.

Û Çaykovskî ji xewa bêbinî radibe û dest bi çiroka xwe dike. Lê ev çirok bêziman tê gotin û çirokvan jî nîn e. Tîrêjen rengîn, enstrûmantalên dewlemend, keçên bedew û xortên qelew dest bi straneke evînî dikin. Ew strana ku li ser tiliyên lingan bêdeng, bi zimanê laşê mirovan tîn gotin, trajediya Sîgfrîd û Odeta ye.

Belê Çaykovskî, bestekarê mezin, di berhema xwe ya baleya Gola Şahoyan (Kuğu Gölü) de wekî Ehmedê Xanî, bi evîna du xortan, rewşa

Rûsyaya ku di binê zilma Çaritiyê de ye, tîne zimên û bi mezinatiya evînê, şerê di nava xerabî û delaliyê de li ber çavan radixe.

Sîgfrîd, di qesrên Rûsyayê de prenek e. Lê ew mirovekî xemgîn û dilsoz e. Wekî der û dora xwe naxwaze bibe şûrekî zilmê li ser gel. Talîma aristokrasiyê qebûl nake. Ji ber vê yekê, diya wî ya dilsar û zalimê qesrê Rotbart (Rûsor) her tim Sîgfrîd di bin çav de dihêlin. Jiyana wî dibe jahr. Rojê ew rastî Odetayê tê. Odeta, keçikeke pir delal û nazenîn e. Ji hev hez dikin. Lê zalimê Rûsor dikeve navbera wan. Dibe kelemê evîna wan. Odeta û pir hevalên wê, wekî wê xweşik û nazenîn, di binê zilma Rûsor de ne. Rûsor nazenîn dil girtine. Wan biroj dike şaho,

bişev dike însan. Sîgfrîd ji ber evîna Odeta hiş daveje. Zêdetirî wê tu kesî qebûl nake.

Wekî kelemê Mem û Zînê, Bekoyê Ewan Rûsor jî li hemberî van herdu evîndaran pir kemînan datîne. Lê bêfeyde, nikare wan ji hev dûr bixe.

Rojên Sîgfrîd ji bo dîtina Odetayê derbas dibin, Rûsorê zalim dibîne çî bike bêfeyde ye, li ser wan asîmên xera dike û herdu evîndarên xemgîn dişîne jiyana bêbinî.

Bi mirina Sîgfrîd û Odetayê şaho tev difirin, diçin diyarekî din datînin. Û asîman tarî dibe, ji enstrûmantalan deng dikeve. Gerdûn dibe valayî.

Bi notayên Çaykovskî, dengê defa giran û hişk wekî zilma qesra Çar e. Ew dengên zirav û kûr bi wateya evîn û daxwa-

ziya azadiyê re. Di vê trajediyê de Odeta û Sîgfrîd bi mirina xwe li dijî zilmê bi ser dikevin û xurtbûna evînê bi mirina xwe nîşan didin.

Ev baleya Çaykovskî ku li paytexteke çand û folklorê tê sehnekirin ji aliyê lîstikvanên Komishe OPER ve bi kedekî bilind tê lidarxistin û ji aliyê Kareograf Tom Schling ve tê îdarekirin.

Feylezofên notayan: Çaykovskî

Peter Ilyitisch Çaykovskî di dîroka 7.5.1840'an de ji dayik bû. Seydayê mezin piştî bûyîna xwe, 53 sal şûn de çûye ser heqîya xwe. Vî di emrê kin de bi tiştê ku kir di nava rûpelên dîroka muzîkê de cihekî pir girîng girt.

Piştî Çaykovskî, ew notayên hatin bidarxistin, ji wî rêçek barkirin û

dema enstrûmental sitîrîn ji bo bîranîna seydayên mezin çend dengên xwe bi kul gotin.

Çaykovskî, di navbera salên 1859 û 1863'an de ji bo dewletê karmendiyê dike. Di nava salên 62 û 65'an de jî li Moskovê diçe konservatuwarê. Li Petersburgê demekê ji bestekarê mezin A. Rubinstein ders digire. Ev jî bo wî dibe siûdek. Piştî qedandina konservatuwarê mamostetiya teoriya muzîkê dike. Ji sala 1878'an nêzi heta mirina xwe jî şefê orkestrayan bû.

Sazûmankarê 'kevneşopiya belayê mezin' Çaykovskî, di demeke ne dirêj de li cihanê nav da û bû kompozîtorê herî mezin ê Rûsyayê, li hemberî rojavayê. Hostayê mezin ji Ewrûpa jî di bin tesîra romantîzmê de maye ku ew li Almaniyayê belav bû. Wî jî muzîka Fransa û Îtalya tesîr wergirtiye. Girîng e mirov bibêje ku, Çaykovskî li ser esasê muzîka Rûsiya 'neteweyî/ kevneşopî' mezin bûye û di notayên xwe de ji vê muzîkê motîv nîşan dane.

FAYSAL DAĞLI

EDELETA TIRKAN Û KURDÎ

Kirdkî (Zazakî)

Mehkema parlementeranê ma kurdan qediyay. Hewawo ki ma pawitînî hemînî ceza wardi. Gurey serekdewletê tirkan çîno, wa riy xwi siya biko û vajo, "No welat di her kes hezey cê m'emele veyneno." Tirkiya di heq û huquqê kurdan çîno. Kurdî gama ki vajî "ma tirk î", yê zî sey tirkan wayirê heq û huquqî yî. La eke vajî, "ma kurd î", huquq- muquq qediyêno. Yanî Tirkiya

di, di sîstemê huquqî estî: Yew qandê tirkan rê, ay bînî zî qandê kurdan rê yo.

Ne ew ro tena, rojo ki cumhuriyeta tirkan awan biya, huquqê tirkan ciya yê kurdan ciya wo. Huquqê tirkan, beylu wo. Heme çî qanunan di amewo nuştîş. Kam çirê sîcdar beno? Cezay kam sîcî çî ya? Heqê kesê sîcdarî çî yî? Welhasilî yew sîstem esto. Labelê meselay kurdan sewbî hewa ya. Verî heme çî kurd biyayîş sîc o. Yanî kurd, rojo ki

marda xwi ra beno, sîcdar o. Ebi inhewa, Tirkiya di ew ro xayînan ra teber heme kurdî suçdar î. Nê suçdarê normal zî niyî. Cora kurdî hetanî ew ro, mehkemanê sivîlan di nêameyî mehke-mekerdîş. Mehkemeyê ki d'ewanê kurdan ra ewniyayî ya eskerî ya zî hezey ew ro nêmeskerî yî. Mehkemey eskerî zî mehkemyê huquqî niyî. Nê mehkemey gore bê normanê huquq ê ki cîhana sivîl û modern ronayî, nêguriyênî. Qerare îdamê Şêx Seîd Efendî û embazanê yê, qerare îdamê Seyîd Rizay û embazanê yê çendi huquqî yo? Qerare ki mehkemanê eskeriyan 1971 di, 1980 di daybi û qerare ki ew ro danî çî alakay yîni û huquqî pê reyra esta? "Qanûnê terorîstey" û huquq pê nekewenî? Tirkiya di namey huquqê kurdan bêhuquqey a. Eke ana niya, mesela veşnayîşê dewan, qanunê tirkan di çîno. Qanunê nêusenî ki polisî, tîmî zerra yîni kam kurdî biwaza şênî bikîşî. Qanunî nêusenî ki kont-gerîla şêno rojnamerê kurdan bomba biko. Labelê nê gurey heme ew ro benî. Aw semed ra ma kurdî, ganî mehkemanê tirkan ra edelet nêpawî.

Labelê ganî ma bêvind bixebetî, semedo ki heme cîhan bizana ki Tirkiya di, di huquqî estî. D'ewaye parlamentaranê ma, no hetî ra gelek muhîm a. Çimkî cîhani heme na d'ewa takîb kena. Ana aseno ki dewle-

ta tirkan, hinî nîşna ebi zuran, ebi dek û dilavan na neheqey binimna. Eke ma jîhatî bî, bi na d'ewa, ma şênî na bêbaveya tirkan eşkera bikî.

Ebi na d'ewa yewna mesela zelal bî: Cay kurdan, meclîsê tirkan di çîno. Birayeya tirkan û kurdan zî zorî reyra nêbena. Ma çendi d'ewaye birayey kenî, general û serekê tirkan hina vêşî ma danî kiştîş. Mileta tirk ra zî veng û hes nevejyêno. Heta qorî roşinvîran ra teber, tirkî, politîka generalanê destek kenî. Hatîp Dîcle û embazanê xwi tirkan ra çî waşt? Tena va "ma kurd î." Aw semed ra ceza wardi. Başo, meclîso ki ma heze kurd qebul nêkeno ko ma rê çî havili cê biba? Na senê birayey a? No çî risayîş o? Aw semed ra ganî kurdî meclîsê xwi awan bikî. Ew ro şertê awan-kerdişê yew meclîsê anasarênî estî. Fikrê kamî çî beno yo zano, kam partî ra beno yo zano, kurdo ki bawerey Meclîsê Milî yê Kurdan ano, ganî nê meclîsî di bîşo ca bigîro. Fikrê xwi eşkera vajo. Meclîs qalan reyra nê, la raştâ zî ganî îradey mileti temsîl biko û bibo yew platformo milî û demokratîk.

Eke ma bişî nê platformo milî di bêrî pê het, zaf meseleyê ki ew ro serey ma dejnenî, ko hal bibi. Ez bawer keno ki no hingî di, nê guriy ra ferzêr sewbî çiyekî çîno. Kurdan rê meclîso milî lazim o.

J. ESPAR

REWEZ

Şerêkî narewa

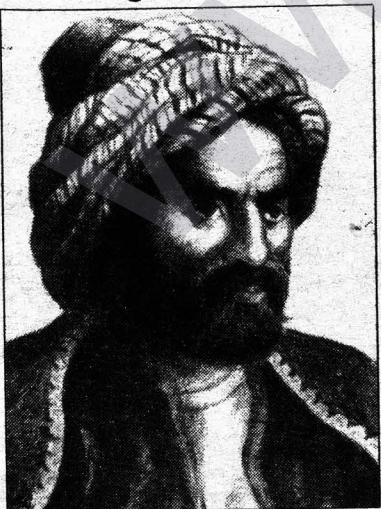
Nazanîm, be rastîş nazanîm em kurte nusîne lemer ew şere nabecê, nalebar û qirêjey başûrî welat naw binêma çî.. Gelo xokûjî, kurdkûjî û birakûjî pir be pêstî ew şeren, nexêr. Berastî êwey bin awa dademênin û naxwazin rêkewtî em core nusînane bin. Şerêkî narewa, şerêkî naheq û nadirûstyan kirdote karî berde-wamî gelêk û herkesê beşe "kergelî" xoy cûda kirdot ewe û cûte le yek deweşênin, "gewrekanîş" be çawî eşq û raman ewe lew şere derwanin û bergirî le xoyan û le kergelyan deken. Be rastî ew şere way kird ke bi bîne binêştî gişt demê, dost û dûjminîş be çawêkî tir ewe têmean birwanin. Deçiye her şwên û cêgayek, le her der û rêgayek, le wexit û nawexit da, em pirsî-yare na dirûst û naqo-laye, le êmey başûryan dekrêt "erê şer her berdewame, ha?!... A, berdewame, xwên zor e, xwênî mirovî kurd herwa herzan nebûwe, belê ta kergel şer bo ewane biken her berdewam debêt. Belam pirsîyarî here girîng û çarenûs saz ke pêwîst e hemwan le xomanî bikeyin ewe ye: Gelo aya encam çî debêt?! Encam girîng e, em şere her berde-wam debêt, yan sibeynêş wekû diwênê, gewrekan dest le milanêy yektir deken û dû sibeyîş têheldeçin ewe. Carêk kêşey zewî biyanûy şer helgîrsandine, carêk gûmirik û carêkîş Hewlêrî cîger sûtaw. Pirojekeyan bes emey mabû, emîş bem zûwane dexwazin tewaw bê "qir kirdinî giyanî kurdayetî", dena çî dexwazin, dizî dizîtan kird, namûs, namûstan birdîn,

pare, dewlemend bûn, koyleyî, xelik koyley bo kirdin, îtir çîtan dewê?! Xizmîne... kesîne: Ewane, ew şitaney ke basî lêwe deken "zewî, gûmirik û Hewlêr", hemûy biyanûy diro û saxten, be qed gewreyî û saxteyî kar û kerdeweyan gewre û zebelahin, pêwîst e bew diroyane nekeyin, dest be girfanman da bikeyin û nawikî xûr-may dirokanyan nîşan bideyin ke êsta kawêjî pêwe deken. Herdû la xoyan be aştxwaz dezanin, be bêlayan û bêtawan xuyan dexwênin ewe, cana ewende nasik û bestezimanane qisan deken, pence be demyan da bikeyit naygazin. Be serî na mûbarek û namûqedesyan çendê bilêy ewende layengir, hander, le jêr ewe bir û agirxoşkerî em şer en. Ewane firçikyan be şerî birakûjî gir-tuwe û le nawî da mezin bûne ê diyarişê "xûyek bîgrî be şîrî, terkî nakey be pîrî", bawer nakem ew xûwe terik biken û ta ewaneş hebin kurd le sayeyan da nehesêt ewe û şitêk bêşitêk nakat û birakûjîş le naw naçêt, sedan car em diroyeyan dû pat û sed pat kird ewe "îdî nabinin kurdêk xwênî kurdîkî tir birjênêt", ay ke wa nebû, ay ke petî dirokantan kurtî hêna! Êstaş em Hewlêr û gûmirke hemûy biyanûn û biyanûy pûç û bêmana, bo ewey bûtlêk, hiç nebê dilopêk ziyatir xwênî kûranî kurd be rijtin bîden, dena xo le Cebârî, Şarbajêr, Hekarî, Qendîl, Qernaqa û Pişt Aşanî le 1964-1984 Hewlêr û gûmirik le destî kesyan da nebûn û nawyan le arada nebû.

SÎRWAN REHÎM

Pêşbaziya kurteçîrokan

Helbestvan û çî-roknivîsên delal û xoşewist, Koma Xanî we dawetî beşdarbûna pêşbaziya kurteçîroka kurdî ya duyemîn, sala 1995'an dike.

Xelata yekemîn
5000 LS
Xelata duyemîn
3000 LS
Xelata sêyemîn
2000 LS
Mercên vê pêşba-

ziyê ev in:

1- Divê çîrok nû bin û nehatibin weşandin.

2- Divê dirêjbûna çîrokan ne bêhtirî 10 rûpelan be.

3- Divê her çîroknivîs tenê bi çîrokekê beşdar bibe.

4- Divê çîrok li ser rûyê kaxezê, pak bê nivîsîn.

Kesên ku dixwazin beşdar dibin divê çî-

rokên xwe heta 21.03.1995' an bigihînin komîsyonê. Çî-roknivîsên ku ji derveyî welêt beşdar dibin, dikarin çîrokên xwe bişînin rojnameya Welatê Me.

Encama pêşbaziye wê di meha avrêlê (meha 4'an) de bê ragihandin.

ANKETA XWENDEVANÊN WELATÊ ME

Nav:

Paşnav:

Hûn çend salî ne:

Tehsîla we:

Karê we:

Meaşê we:

Hûn ji ku ne?

Hûn niha li ku rûdinin?

Hûn ji kengê ve bi kurdî dixwînin?

Hûn çiqas bi kurdî dizanin?

- Dixwînim
- Dinivîsim
- Hem dixwînim, hem dinivîsim

Zimanê we yê zikmakî kîjan e?

Hûn ji kengê ve bi kurdî dizanin?

Hûn ji kengê ve Welatê Me dixwînin?

Hûn ji xeynî kurdî bi kîjan zimanên din dizanin?

Hûn Welatê Me her hejmar dixwînin?

- Erê
- Carinan

Hûn Welatê Me bi çi awayî (ji ku) distînin?

(Ji bo kurdên ku ne li Kurdistanê dijîn)

Hûn ji ber çi sebebên derketine derveyî welêt?

Hûn zimanê rojnameyê çawa dibînin?

- Hêsan (rehet)
- Dijwar (zor)

Hûn kîjan rûpelên rojnameyê dixwînin?

Hûn pêşî li kîjan rûpelan dinêrin?

XWENDEVANÊN HÊJA

.Di vê anketê de du texlît pirs hene. Yên li ku hemberî wan an jî li bin wan cihê bersivê vala ye ji bo dagirtina we ye. Cureya duduyan jî pirsên ku li bin wan çend bersiv hene, divê hûn çeperastekê (çaprazekê) deynin pêşîya yekê an jî çend heban ji wan. Bi saya vê anketê, em difikirin

ku li gorî daxwaz, hêvî û rexneyên we kêmasiyên rojnameyê ji holê rakin û ji bo rojnameyê xweşîktir guherînan pêwîst çêbikin. Berî guherînan emê netîceya anketê jî pêşkêşî we bikin. Piştî dagirtina anketan, hûn dikarin rûpela anketê bibirin an jî fotokopiya wê bikişînin û ji me re bi lezgîni bişînin.

Hûn kîjan rûpelan qet naxwînin?

.....

Hûn bi kîjan zaravayên kurdî çiqas dizanin?

- Kurmancî
- Fêma dikim
- Dixwînim
- Dinivîsim

Kirdkî (zazakî)

- Fêma dikim
- Dixwînim
- Dinivîsim

Sorani

- Fêma dikim
- Dixwînim
- Dinivîsim

Li gorî we zimanê kîjan nivîskarên Welatê Me hêsan (rehet)e?

.....

Bi dîtina we zimanê kîjan nivîskarên me dijwar (zor) e?

.....

Hûn dixwazin di Welatê Me de kîjan nivîskarên din hebin?

.....

Li gorî we zimanê nûçeyên me çawa ye?

- Hêsan e
- Dijwar e
- Baş e

Hûn dixwazin ku Welatê Me gis rengîn be?

- Na, wisa baş e
- Na, divê tev reş û spî be
- Erê, gerek e tev rengîn bibe.

Di rojnameyê de en zehf hûn kîjan nivîsan dixwînin?

- Yên li ser zimên
- Yên li ser çand û hunerê
- Nivîsên quncikan
- Nûçeyan

- Hevpeyvînan
- Nivîsên mîzahî
- Nameyên xwendevanan
- Fal
- Nivîsên zarokan
- Nûçeyên derve

Ji van mijaran hûn kîjan qet naxwînin?

- Yên li ser zimên
- Yên li ser çand û hunerê
- Nivîsên quncikan
- Nûçeyan
- Hevpeyvînan
- Nivîsên mîzahî
- Nameyên xwendevanan
- Fal
- Nivîsên zarokan
- Nûçeyên derve

Hûn xaçepirsê çêdikin?

- Tenê peyva veşarî dibînim
- Carinan çêdikim
- Her tim çêdikim
- Qet çênakim

Cihê ku em ji nameyên xwendevanan re vediqetînin:

- Zehf e
- Hindik e
- Baş e

Bi dîtina we zimanê Welatê Me bi giranî:

- Yê Botan e
- Yê Xerzan e
- Yê Toran e
- Yê Serhedê ye
- Yê Serhedê ye
- Kurdistanî ye

Hûn kîjan aliyên Welatê Me xurt (baş) dibînin?

.....

Hûn kîjan aliyên Welatê Me qels dibînin?

.....

Li gorî we nivîsên Welatê Me:

- Kurt in
- Dirêj in
- Baş in

Di Welatê Me de nûçe (xeber)

- Hindik in
- Zehf in
- Baş in

Ji xeynî Welatê Me hûn kîjan weşanan (rojname û kovar) dixwînin?

.....

Hûn kîjan weşanan dicibînin?

.....

Welatê Me gerek e:

- Dîsa hefteyî derkeve
- bibe rojane
- bibe duhefteyî
- bibe mehane

Di Welatê Me de nivîsên bi kirdkî û soranî:

- Hindik in
- Zehf in
- Bes in

Hûn dixwazin ku di Welatê Me de êdî zehf kîjan mijar hebin?

.....

Hûn siyaseta weşana Welatê Me çawa dibînin?

.....

Di xwendina Welatê Me de çi tengasiyên we hene?

.....

Hûn fiyeta rojnameyê çawa dibînin?

- Erzan e
- Buha ye
- Baş e

Ji xeynî we çend kesên din ji rojnameya ku hûn distînin, îstifade dikin?

.....

Hûn rojnameyê ji malîyên xwe re dixwînin?

- Erê
- Na
- Carinan

Divê ferhengok di rojnameyê de:

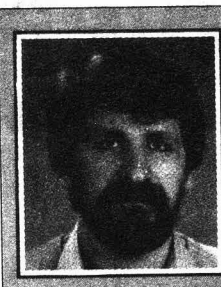
- Hebe
- Tune be
- Hebe û cihê wê firehtir be

Dîtînen we yên din hebin li jêr binivîsin:

.....

Civaka kurd civakeke ecêb e. Lazim e bi girîngî li ser bê rawestî û lêkolînên hûr û kûr li ser bînan kirin. Aliyên wê yên wisa sosret hene ku mirovan heyretmayî dihêlin. Mesela, di nava kurdan de nivîskar ji xwendevanan zêdetir in. Dibe ev gotin ji bo we tiştekî pir ecêb be û wek fikrekî çewt xuya bike, lê li derdora xwe baş mêze bikin, eger pariyek mubelexe di gotinên min de hebin jî, hûnê zûbizû nikaribin bibêjin "Ev îdîayeke çewt e." Li min biborin, min gelek kurd dîtine ku nizanin bi kurdî baş bixwînin an jî bipeyivin, lê xwe ji herkesî zêdetir zimanzan, dîrokvan an jî şairên kurdî dihesibînin.

Civaka kurd civakeke ecêb e. Rexne di nivîsandinê de yek ji cureyên herî zor e. Ji bo rexnegiriyê zanîneke kûr, nêrîneke fireh, zanistî û îradeyeke azad lazim e. Lê kurd bi giştî dema pênivîsê didin destê xwe bi rexnegiriyê dest bi nivîsandinê dikin. Helbet hingê çavên xwe digirin û çî tê ber devê wan dibêjin. Lazim e bi girîngî em li ser sebebên wê bisekinin. Civaka kurd civakeke ecêb e. Dema tiştekî nivîsandinê an jî gotinê nayê bîra wan; dema xîret nakin li ser mijar an jî warekî lêgerîn û lêkolînan bikin, lê dîsa jî xwe mecbûr bibînin gotinan serf bikin, radibin bi navê rexneyê tiştên eletewş dibêjin û bi vê yekê

Ji Welatê Me

MAZHAR GÜNBAT

Civakeke ecêb

bêhemdê xwe rastiyan înkâr dikin. Mesela di hejmara dawî ya kovara kurdî Nûbiharê de kurdekî ku bi çavê rexnegiran li xwe dinêre wiha gotiye: Rojnameya Welat hem bi nivîsandinên pirr û biwêjên pirr kêmtên bikaranîn û hem jî kêmbûna sûretan, însanê ku radihişt vê rojnamê, zûbizû ji xwe dûr dixist." Werhasil, bi yek cumleyekê rabûye Rojnameya Welat a ku 115 hejmar bêrawestî derket û tevî hin kêmasiyên xwe ve di demeke ku hejmara xwendevanên kurdî bi tiliyan dikaribûn bînan hejmartin derxiste nizanîm çend hezaran, bi navê rexnekirîne sûcdar kiriyê. Lê ji bo xwedê - bi zanîna min ev ciwanmêr misilman e jî- behsa yek aliyekî baş ê Welata emekdar nekiriye. Li holê înkara hêjahiyêke bi keda hezaran nivîskar û xwendevanan pêkhatî, heye. Halbûkî rexne tiştek e, înkâr tiştekî din e. Ji sedî sed lazim e li ser vê yekê jî bê rawestî. Civaka kurd civakeke ecêb e.

Amerîka bîriya 500 salan hatiye keşf kirin; metodên zanistê, teknîkên lêgerîna li ser dîrokê çend sed sal berê hatine dîtî; qeydeyên rastnivîsa kurdî, prensîbên rêzimana zaravayê kurmançî bû pêncî sal ku tînan bikaranîn. Lê em rabûne ku ji nû ve Amerîkayê keşf bikin. Di şûna li ser van bîngêhên ku hatine danîn, kevîran bilind bikin û kêmasiyên hene rast bikin, em rabûne ji nû ve dest bi her tiştî dikin û her yek ji me bîyî ku bi yên din bişewire, yek hîmê dîrokê, yek yê rêziman, yek yê wergera quranê, yek yê arkeolojiyê û hwd. ji nû ve datîne çawa ku her tişt bi hatîna wan re dest pê kiribe. Eger em dev ji vê tewra xwe ber nedin di nêzikayê de gerek e em lembeyên elektrîkên mala xwe jî bişênin û bavêjin ji bo ku em ji nû ve karê Edîson bikin. Civaka kurd civakeke ecêb e. Li hemû welatên dinyayê hemû war û şaxên zanistê di nava xwe de hatine beşkirin,

her warek bûye deh şax, her şaxek bûye deh beş. Bi her beşekê re nizanîm çend kes eleqedar dibin û ew jî wan beşan ji bo ku encamekê ji xebatên xwe bistînin di nava xwe de par ve dikin. Lê kurd mîna gelek tiştên din di vî metodê de jî bilakîs hereket dikin. Gelek kurd hene ku hem dîrokvan, hem zimanzan, hem arkeolog û hem jî çîroknivîs û şair in. Gerek e li ser van hemûyan yeko yeko bê rawestî.

Civaka kurd civakeke ecêb e. Kurdên ku hê berî du salan hatine Stenbolê kurdî ji bîr kirine, hîni tirkîyê jî nebûne. Ku tu ji wan re dibêji bi kurdî bixwînin, dibêjin: "Heval ez ji dîlê anlamiş nakim, lê ne önemli ye. Emê îlerde öğrenmiş bin." Ji bo wî ne "önemli" be jî, gotinên wî ji bo me girîng in. Divê bi lezgîni li ser sebebê di salekê de jibîrkirina kurdî bê rawestî. Pêwîst e ev yek jî neyê jibîrkirin.

Civaka kurd civakeke ecêb e. Carinan gerîndeyên weşanê di quncikê sernivîsa rojnameya xwe de dev ji nivîsandinê rawestî û pirsgirêka rojnameyê berdîdin, çavê xwe digirin û bi navê rexneyan tozû dûmanê ji meydana radikin. Çawa be karê herî hêsan ji bo kurdan rexnegirî ye. Divê le ser vê rewşa ecêb civaka kurd a ecêb, ecêb bisekine.

WELATÊ ME

Rojnameya Hefteyî
(Haftalık Gazete)

Li ser navê
ROZA Basın ve Yayıncılık
San. Tic. Ltd. Şti. adına
Xwedî (Sahibi)
Aynur BOZKURT

Gerîndeyê Weşanê
(Yayın Yönetmeni)
Mazhar GÜNBAT

Berpirsiyarê Karê Nivîsaran
(Yazışleri Müdürü)
Metin AKSOY

Berpirsiyarê Nûçeyan
(Haber Sorumlusu)
Suut KILIÇ

Redaktor
Sami TAN

Berpirsiyarê Têkiliyên Gelêrî
(Halkla İlişkiler Müdürü)
Rıza Fişek

NAVNIŞAN (Adres)
Ayhan Işık Sok. No:23/3
Beyoğlu / İSTANBUL

TEL-FAX
249 13 44 - 245 29 91

ÇAPXANE
Yeni Asya Matbaacılık A.Ş.

NÜNERİ
(Temsilcilikler)

Suriye- Jan Dost
Fener Rojbiyanî
Berlin- Silêman Sido
49-30-69 00 26 95
Bonn- Ahmet Baraçkılıç
49-228-66 62 49
Hannover- Selîm Biçûk
49-5721-813 60
Hamburg- A.Hekim Gülsün
49-40-40 33 88
München- Mahmut Gergerli
49-871-670 884
Badenwürttemberg-
A. Rahim Ayaz
49-75453258
Swed- Amed Tigris
46-8-740 69 81
Amsterdam- Cotyar Zaxoy
31-20-613 07 66
Paris- M.S. Ayçiçek
33-1-48000401
Atina- Sîrwan Reşîd
Bekir Bahoz
30-1-3634905

Du Salên Nûbihar Bûne Cild

Nûbihar

Nûbihar

1
(1-12)

2
(13-24)

Cild 1
450.000 TL
65 DM

Cild 2
450.000 TL
65 DM

Herdu cildên me: 900.000 TL, 130 DM
Rûyê cild ên vala: Herdu 150.000 TL, 15 DM
(Herq postê li me ye.)

Li hundir: Bihaya wan li postgiro (posta çekî) ya Süleyman Çevik 658265 razînin û belgeya razandinê bişînin navnîşana me. Li derve: Süleyman Çevik, İş Bankası Yavuzselim Şubesi, 1079-30100-3118770

Nûbihar: Kızıtaşı Cad, Kurş Apt. 51/3 Fatih-İstanbul
Tel: (212) 533 75 88 Faks: (212) 524 00 38

- Ji bo dibistanan
- Ji bo komelên ku kursên zimanê Kurdî didin
- Ji bo kesên ku bixwazin Kurdiya xwe pêşde bibin

destpêka Rêzimana Kurdî

Haydar DILJEN
Rûpel: 64, form: A4
Çapa duyem: Jîna Nû,
Tebax 1994, Stockholm
Çapa yekem: Çarçira,
Hezîran 1994, İstanbul

Biha: 65 SEK, 15 DM, \$ 8

• Ev pirtûk, ji qaydeyên giştî yê rêzimana Kurdî pêk hatiye. Di vî çapa duyem de hin guhertinên piçûk hatine çêkirin.

• Kesên ku bixwazin qaydeyên giştî yê rêzimana Kurdî fêr bibin, yan jî fêr bikin, divê ji xwe re vî pirtûkê peyda bikin.

• Ev pirtûk bi metoda înduktîv hatiye nivîsîn. Ev metod li ser akûfûna şagirtan dimeşe. Li gor vî metodê dersdar bes rênişandar e.

• Ev pirtûk ji bo pengava navîn (sinifên 4,5,6.) hatiye amadekirin, lê salmezînan ku bixwazin qaydeyên giştî yê rêzimana Kurdî fêr bibin jî dikarin bi kar bînin.

Navnîşanên xwastinê:
Jîna Nû Förlaget
Box: 152 16
161 15 Bromma / Sweden
Fax:(46)-08-801825
Tel: (46)-08-803135

ÇARÇIRA Basın Yayıncılık
İnebey Mah. Valide Camii Sok. No:50
Kat: 4 Aksaray-İSTANBUL
Tel:(90) 212- 530 68 31
Fax: (90) 212-586 22 31

ALEWÎTIYA RASTÎ QÊRÎNA BINDESTAN E

Di "cepheyê alewîtiyê" de dengêkî cuda, regekî serhildêr; Çağdaş Zülfikar (Zülfikarê Hemdem). Kovareke mehane û siyasî ye. Dengê wê bilind û zelal e.

Çi dixwaze rasterast dibêje. Ji pergale (sistemê) re dijber (muhelîf) e. Aligir e.

Hîn di hejmara pêşîn de balê kişande ser xwe. Hem a dewletê û hem jî ya gel. Kovar hate berhevkirin û Berpirsiyarê Karê Nivîsaran Alî Yeğîn jî hate girtin. Dibe ku cara pêşîn e rewşeke wiha diqewime. Di hejmara yekemîn de hem berhevkirin û hem jî girtin. Ev yek dêhna me jî kişand û me bi Gerîndeyê Weşanê Giştî Hüseyin Karataş re hevpeyînek çêkir.

Hüseyin Karataş ji pirsar me ya "Çima Zülfikar" re bersiva: "Ji ber ku edaletê, wekheviyê û serhildanê temsîl dika" da me. Karataş dibêje ku piştî mirina Hz. Muhammed û bi beşdariya qebileyên serdest û bihêz ên ereban îslamiyet ji eslê xwe bi dîr ketiye. Ji lew re edetên xwe yên qebileyê bi navê îslamê dane pêş û dest bi talanê, îşxalê, neheqiyê kirine. Ev yek bêhtir di dema Emewîyan de pêk hatiye.

Gerîndeyê Weşanê yê Zülfikar pirsên me yên din jî wiha bersivand.

Hûn ji alewîtiya rastîn a gel behs dikin, çi ye ev?

- Îslam serê pêşîn di nava kesên xizan û bêhêz (bêqewet) de derket pêş. Bi xurtbûna xwe re tesîra qebileyên şikand û ew xistin bin hakimiyeta xwe. Lê di dema xelîfeyan de wê teyfe yê kontrol xistin destê xwe û adetên qebileyê yên ereban a beriya îslamê pêk anîn. Ji îslamiyetê bi dîr ketin. Serwerîtiya xwe xurt kirin. Neheqîti, talankarîti, îşxalvanîti wekî polîtîkaya îslamiyê bi kar anîn. Emewî bêtir ev ber (teyfe) temsîl dika.

Reaksiyonek jî li hemberî wê rewşê derket. Mezlûm, bindest û kesên ku nerazîbûna xwe dianîn zimên li derdora Hz. Alî kom bûn.

Piştî ku îslamiyet bû dîne serdestan, dev ji edaletê, wekheviyê, hezkirinê, aqil û heqîqetê hatiye berdan. Alewîtiya rastîn a gel xwedî derketina li wan prensîbên terkîrî ne.

Mebesta we ji bazirganîtiya alewîtiyê çi ye?

- Îro alewîti jî hin kesan re, di navbera alewîtiya kurd û tirkan de çi ne?

- Di dîrokê de alewîtiya tirkan bi bekaştîyê hatiye temsîl kirin. Alewîtiya kurdan jî qizilbaşîti (sersorîti) ye. Her çiqas bekaştîti alewîtiya tirkmanan temsîl neke jî.

Di sedsala 15'an de bekaştîti bi pergala Osmanî re li hev tê. Êdî dibe xwediyê weqf û tekyayan. Ji xezîneya Osmanî payê distîne. Ew çiqas ber bi Osmanî ve diçin, qizilbaş jî ewqas rûyê xwe ji wan badidîn. Qizilbaşîti serhildanê wekî adetêkî jiyane qebûl dika. Ji ber wê yekê jî bekaştîyan re

ti"yê hatiye bilêvkirin.

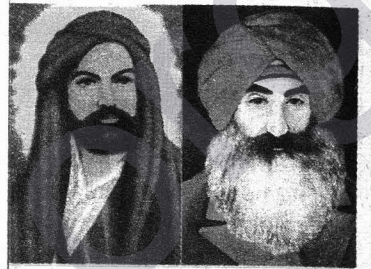
Serê pêşîn li Îranê gotina "şia", "şîî" hebû. Piştî ku li Îranê "şîîti" bû dîne dewletê xera bû. Ber bi sunîtiyê ve çû. Wê rewşê kir ku alewîyên kurd û tirk ên li Enedolê dijiyan, ji Îranê xwe dîr bikin.

Alewîyên kurd û tirkman, ji bo ku cudabûna xwe ji yên Îranê diyar bikin ev gotina "Alewîtiya Enedolê" bi kar anîne.

Di kovare de hûn didine zanîn ku hûn aligirê hemû bindest û mezlûman in. Lê bêhtir li ser kurdên alewî ha-

ÖZGÜRLÜK ZÜLFİKARIN UCUNDADIR

Berga (kapaxa) Kovara "Çağdaş Zülfikar"

Alewî bi salan hewcedariyên bir û baweriyên xwe bi dizî dianîn cih. Gerîna Semahê ji alewîyan re wekî "zikra suniyan" girîng e.

kara bazirganîtiyê ye, parlementerî ye, ji dewletê parstandin e, mafyaya araziye ye... Bi kurtasî, kovar, weqif û tekyayên alewîtiyê dagerandine dergahê qezenc û menfeetê.

Cihêtiyên bingehîn û himî

murted dibêjin.

Ji "Alewîtiya Enedolê" behs tê kirin, naveroka wê terkîbê çi ye?

- Bi rastî ez nikarim bibêjim ka çi çaxê ev gotina "alewî-

tiye sekinîn, ji ber çi?

- Bi heqîqeta şer re, hîn bêhtir bi nasnameya kurdên alewî yên neteweyî û dîni tê leyistin. Ji alewîyên kurd tê xwestin ku rastiya xwe red bikin. Xizmetên wan ên ji dîrokê

re, medeniyetê re tîn înkarkirin. Jê tê xwestin ku bi nasnameya xwe re, taybetiyên xwe yên neteweyî re tîbikoşe (mucadele bike).

Em wê yekê bi xetere dibînin û li hemberî derdikevin. Lewma em pirtir cih didine kurdên alewî.

Hûn hewlên alewîyan ên ji bo xwe birêxistin û partîkirin çawa dibînin?

- Îro civata alewîyan ne homojen e. Tişteki tabîî ye ku cudatî tê de hebe. Îro, meseleyên wekî bêkarîti, xizanî, xwedebarnekirin, kultur, beşdariya siyasî û hwd. di rojevê de ne. Bi ya min partiyeke alewî nikare van meseleyan hel bike. Ez dibêjim qey ji bo ku van gelşan hel bike ev partî nayê avakirin. Wisa dixuye ku tê xwestin ku hîn bêhtir alewîtiyê bixine bin xizmeta sistemê.

Tiştê ku divê bê kirin ev e: Bi kurdan, tirkan û hemû karker û xebatkaran wê divê ku em cihê xwe li gorî fikrên xwe di nava têkoşîna civakî û neteweyî de bigirin.

Hevpeyvîn: ZANA FARQÎNÎ

elînewêrek

